PACIFIC LUTHERAN
THEOLOGICAL SEMINARY
LIBRARY

THREE DAY
CIRCULATION

GTU Library
2400 Ridge Road
Berkeley, CA 94709
For renewals call (510) 649-2500
All items are subject to recall.

Mājas Draugs

4. GADS JANVĀRIS, 1953 1./34./NR.

Mākslinieka Anša Bērziņa zīmējums 2.Kor.vēst.3.nod.16.pantam

19363

PACIFIC LUTHERAN
THEOLOGICAL SEMINARY
THE LIBRARY

ARCHIBĪSKAPS PROF. DR. T. GRĪNBERGS

L A I K I E M P Ā R I

VECĀ GADA VAKARĀ

DIEVA TĒVA MĪĻESTĪBA, JĒZUS KRISTUS ŽĒLASTĪBA UN SVĒTĀ GARA SADRAUDZĪBA LAI IR AR MUMS VISIEM. ĀMEN.

''BET TO ZINIET, MĪĻIE, KA PIE TĀ KUNGA VIENA DIENA IR KĀ TUKSTOŠ GADI UN TUKSTOŠ GADI KĀ VIENA DIENA.'' (2. Pēt. vēst. 3, 8)

MĪĻIE Mājas drauga lasītāji! Šie apustuļa Pētera vārdi ir visīsākā un visdziļākā vēstures filozofija, kas jele kad ir rakstīta. Še mūžība ir ietverta laikā un laiks - mūžībā. Tūkstošgadīgā vēstures gaitā makrokosms, t.i. viss visums, no vistālākās zvaigznes līdz vismazākajam bacilim un puteklim - un mikrokosms, t.i. atsevišķa cilvēka dzīve ar tās straujajām dienām un pārdzīvojumiem ir atsvabināta no cilvēka vērtējuma un iecelta Dieva vērtējumā.

No mūžības viedokļa visas pasaules, visas cilvēces un arī atsevišķa cilvēka mūžs ir visai nīcīgs un niecīgs. Apustuļa vārdos izskan mūžības noslēpums. Dziļdomīgais Jēkabs Bēme (Boehme) šo Pētera domu izteic tā: ''Kam mūžība ir kā laiks un laiks kā mūžība, tas ir brīvs no visa ļauna.''

Veca gada vakars ir visai nopietns vakars. Vecais gads, ar visu, ko tas mums devis un ko tas mums ņēmis, aiziet no mums un atstāj vietu jaunam gadam. Šinī vakarā mēs ar pateicību pieminam dzīves baltās dienas un ar nopūtām atceramies tās dienas, kuŗās lūza mūsu klusi lolotās cerības. Bet šovakar, kā to apustuļa vārdi grib, mums jāpaceļas pāri laikam un jātuvojas mūžībai. Mēs tāpēc kopojam savas domas ap vārdiem - laikam pāri.

Tūkstoš gadi kā viena diena! Šie vārdi ir liels mierinājums taisni šinī, tik nemierīgā laikā. Un šo mierinājumu mums dod apziņa, ka mēs stāvam pasaulei un laikam pāri.

Mēs dažreiz esam nemierā ar savu likteni un kurnam par Dieva ceļiem. Kāpēc tā? Tāpēc, ka esam paraduši visu dzīvi mazumā un lielumā mērot ar saviem maziem, cilvēcīgiem mēriem. Mums jāmācās pierast pie mēriem, ar ko Dievs visu mēro. Mums jāmācās sekot tām diženām domām, ar kuŗām Dievs visu veido un vada. Mums, kristiešiem, jāpaceļas pāri laikam. Lai pasaulīgie, mazie cilvēki grimst savās niecīgās rūpēs, lai tie sprauž sev niecīgus mērķus, kristietis ikdienībā un iznīcībā nedrīkst nogrimt. Mums jāpaceļas visam tam pāri un jālūko izprast Dieva domas. Mums jābūt torņa sargiem, kas dzimuši redzēšanai un aicināti vērošanai.

Šīvakara jautājums nu ir: Vai mums ir kāda jausma par to, cik lielas ir Dieva domas? Izprast mēs to nevaram, bet ticēt tam varam, proti, ka Dievam nav ne pagātnes, ne nākotnes. Dievam viss ir tagadne. Viņa vadība aptveŗ debesi un zemi. Neskaitāmām saulēm un zvaigznēm Viņš spriež ceļu. Gadu miljoniem Viņš visu vada. Viņa rokā un vadībā ir arī mūsu zeme. Un cik mazs un niecīgs ir cilvēks, skatoties no mūžības viedokļa! Un cik mazs un niecīgs mūsu likteņis ar saviem priekiem un bēdām, cik niecīgas Dieva acīs mūsu baudas un ciešanas, cik niecīgs mūsu dzīves sākums un mūsu bojā eja! Tūkstoš gadi kā viena diena!

Un kas tu esi, cilvēks, gadu tūkstošu lokā? Tikai mazs puteklītis. Bet vai šī apziņa: tu neesi nekas - var mūs mierināt? Un taču, kas pazīst dzīvo Dievu, to apustuļa Pētera vārdi mierina. Kas tic un zina, ka Dievs ir liels un nevien savā visspēcībā, bet arī savā mīlestībā, ka Viņš neaizmirst arī vismazāko un visniecīgāko, tam apustuļa Pētera vārdi ir liels mierinājums. Dievam nekas nav par mazu un mazvērtīgu, lai Viņš to neievērotu.

Un kad tagad redzam savu tautu ciešam, kad redzam to bezdibena malā, tad neaizmirsīsim Dievs ir nomodā arī par mūsu tautu un mūsu tautas locekļiem, lai kur tie būtu. Viņa mūžīgā, svētā mīlestība mūs neatstās nekad, arī jaunajā gadā nē. Tas ir tas lielais mierinājums, ko saklausām apustuļa Pētera vārdos. Zināms, mūsu tautas un katra atsevišķa tautieša nākotne ir tumsā tīta. Un šai tumsai mums jāiziet cauri. Vai neviens no mūsu tautiešiem nepazudīs lielo tautu masās, vai neviens no mums svešumā neaizmirsīs savu mātes valodu, vai neviens no mums neaizmirsīs ne savu tautu, ne savu dzimteni, nedz savu baznīcu? Mēs ceram, ka nē.

Mēs nezinām, ko jaunais gads savā klēpī slēpj. Mēs nezinām, ko tas mums ņems un ko tas mums dos. Bet mēs nebīstamies. Mēs kāpsim drošī pār gada slieksni, jo mēs zinām: mūs pavada un sargā tas Dievs, pie kuŗa tūkstoš gadi ir kā viena diena, kas stāv visiem laikiem pāri. Bet lai jaunais gads mums varētu būt par svētības gadu, tad apdomāsim, kas mums pie mūsu miera vajadzīgs. Paliksim klusu tā Kunga priekšā un uzticēsimies Viņa vadībai, ļausim savu un savas tautas likteni Viņam veidot, tad arī mēs reiz varēsim tautu vidū ieņemt cienījamu vietu. No mums, no mūsu izturēšanās pret Dievu un pret mūsu tautu atkarāsies, vai Dievs mūsu tautai vēl uzticēs kādu sūtību, jeb ļaus tai aiziet bojā. Šleiermachers teic: ''Tauta ir izturīgs stāds Dieva dārzā, bet izturīgs tikai - sakarā ar Dievu.''

Pasaule skaita gadu simteņus; Dievam tūkstoš gadi ir kā viena diena. Šis Dieva laika rēķins der arī mūsu nīcīgajai cilvēka dzīvei. Cik mazi nu kļūst atsevišķa cilvēka likteņi!

Dzejnieks Reinhards Fuchs mūs aizved pie varoņa kapa. Tur aprakts bezbailīgs vikings ar visu zirgu un bruņām. Dziesmās apdziedāts. Klajā laukā stāv viņa piemineklis. Ap piemineklī ganās avis. Varonis pats ir aizmirsts. - Ak, dvēsele, vai Tev ar slavu pietiek? Slava nav mūžīga.

Un cik mazas kļūst arī šī laika ciešanas mūžīgā Dieva skatē! Divdesmittrešajā Dāvida dziesmā lasām: ''Kaut arī es staigātu nāves ielejā, es ļaunuma nebīstos, jo Tu, Dievs, esi pie manis.'' Šinī dziesmā

lielais prātnieks Kants atrada to apmierinājumu, ko nekāda filozofija viņam nespēja dot. - Dievs visur mūs pavada. Ja mūsos stipra šī apziņa, tad nāks dienas, kur ciešanas būs pārvarētas, mākoņi izklīduši, migla izzudusi un būs redzami tie žēlastības kalni, no kuŗiem mums nāk palīdzība.

Bet apustulis arī saka, ka "viena diena ir kā tūkstoš gadi." Tā nav tikai tukša vārdu spēle.

Tūkstoš gadi kā viena diena - tas attiecas uz makrokosmu, uz pasaules visumu. Viena diena kā tūkstoš gadi - tas attiecas uz mikrokosmu, uz mūsu dzīves mazo pasauli.

Arī diena starp rītu un vakaru ir pasaule par sevi. Šī mazā pasaule ir svarīga kā tūkstoš gadi. Arī pie šīs domas mums jāpierod.

Ko nozīmē viena diena gadu tūkstošu lokā, ko nozīmē viena lapa mežā, ko nozīmē viens piliens Daugavas ūdeņos? Un taču, cik svarīga var būt viena vienīga diena! Kā viena vienīga diena ietekmē visu mūsu mūžu, gadu desmitus! Un cik gara mums liekas daža diena - kā mūžība! Dievam katra diena ir kā tūkstoš gadi. Tā ir kā sēkla gadu laukā. Kā ozola zīle ir viss ozols, tā vienā dienā var būt gadu tūkstoši. Kas pazīst vēsturi, tas pazīst arī vienas dienas svētību vai lāstu. Gluži tāpat tas ir atsevišķa cilvēka dzīvē. Viens acumirklis, ļaunumam novērsts, var samaitāt visu cilvēka dzīvi. Un viena acumirklīga sastapšanās ar Dievu var būt par svētību visam mūžam.

Mūsu dienas Dievs mums ir devis no savas mantas krājuma, lai mēs tās lietotum Viņam par godu un sev par svētību. Arī laiks ir Dieva dāvana, kas prasa, lai to uzticīgi izmantojam. Šāda uzticīga dienas izmantošana ieauž laiku mūžībā un mūžību laikā.

Uz jaunu gadu mēs mēdzam viens otram vēlēt laimi, un to arī es vēlu tev, mīļais brāli, mīļā māsa. Es novēlu tev laimi, kas dara pazemīgu, laimi, kas atver lūpas Dieva slavēšanai. Es novēlu jums visiem svētīgu jauno gadu.

MĀCĪTĀJS K. KRONIS

DZĪVĪBAS GAISMĀ

"MAN NĀKAS STRĀDĀT TĀ DARBUS, KAS MANI SŪTĪJIS, KAMĒR IR DIENA; NĀK NAKTS, KAD NEVIENS NEVAR STRĀDĀT." (Jāņa ev.9,4)

BET kad es liels būšu... mazais cilvēks cieši saņem lūpas, kas citādi sāktu varbūt savādi trīcēt un viņa acis pār apmākušos seju pēkšņi uzliesmo, kā divi spožākās zvaigznes aiz tumšās loga rūts ārā ziemas nakts debesīs. Taču kautkur atkal viņam nava bijis pa spēkam. Jau daudzi labi nodomi nekļuva par īstenību un nu no jauna viņš ir atdūries pret kautko kā pret sienu. Un tad ikreizes viņa ilgas un vēlēšanās kā vieglu spārnu nesti putni iespurdz nākotnes pasaulē, ko piepilda vēl tikai minējumi, varbūtības un skaistu sapņu gaisma.

"Kaut varētu vēl otru mūžu dzīvot," cik reizes tā nav nopūties sirmais vecums, un nopūta, smaga kā akmens, krīt un atsitas pret sirdi. Nav jau tikai dzīves pēdējie mērķi bijuši par tāliem. Visaugstākajās galotnēs sprausti, pēc gaŗu gadu gājuma, tie ir augstu un tālu gandrīz kā sākumā, un gājējs pats teju, teju turpat, kur sācis. Bet arī tas, kas bijis, kas pieder pirmajam, nodzīvotajam mūžam, kuŗš taču vienīgais arī paliks, daudzkārt būtu pārvēršams, citādi veidojams, papildināms, kautkas no tā arī atmetams.

Vidū vēlmēm un atmiņām ir īstenība un vidū tām paiet gados ieskaitītais cilvēka mūžs. Un kad, atkal no jauna gadiem mijoties, cilvēks mēģina ieklausīties pats savas dvēseles balsī, lielajā mūžības klusumā viņš dzird birstam mirkļus kā skujas no siltā istabā ilgi glabātas Ziemassvētku eglītes. Vecā Ģētes spārnotais sauciens skaistajam acumirklim uzkavēties, nesteigties tik drīz, ko savā rīcībā pa laikam pārņem pārāk omulīga kļuvusi sabiedrība, iztukšodama to līdzi saviem pāri malām putojošiem dzīru traukiem, - ir ar kādu bezgala dziļi traģisku apakštoni, pilns neremdināmas, gruzdošas smeldzes pēc neiespējamā.

Laiks nav steidzīgs, tas ir tikai mainīgs. Satvert, lai kaut vismazāko brīdi paturētu ilgāk, to nevar. Tas gan savā kustībā, liekas, raušus aizrauj mūs sev līdz, kā vējš, kas, visu pasauli slaucīdams, pacelļ bez skaita sīkus putekļus. Un kad jau no šī vēja dvašas aizkususi mūsu elpa, tas traucas tālāk, visam pāri, un mēs, nīcībā krizdami, kā jau putekļi izdziestam. Vai tad nav lieki atkārtot minētā pasaules rakstniecības klasiķa vārdus par skaistā acumirkļa kavēšanos, ar tiem tikai tīši sevi sāpinot?

Vai viņš pats zināja atbildi savai patiesajai, nekad nepiepildītai, par neiespējamu uzskatītajai vēlmei, kaut arī to neizteica jautājuma formā? Vai mēs to zinām?

Atbilde īr pateikta jau sen, simtus gadus pirms mums un pirms Ģētes. Kā jau tik daudzas citas jautājumiem, kādus uzdod dzīve un pasaule un kuŗi satrauc mūsu dvēseli, arī šo atbildi glabā Kristus evaņģelijs. Domājot par sākumā minēto teksta vietu, šī atbilde izlobās līdzīgi kodolam no cieta apvalka. Arī tur gan atrodama tā pati doma, kas kā ēna neatstājas no cilvēka, kamēr viņš dzīvo, doma, ka viss reiz pārvēršas pagātnē, un ka ir lietas un parādības, kuŗām neatvairāmi tuvojas brīdis, kuŗam nesekos vairs nākotne, un tāds ir arī dzīvo būtņu laicīgais mūžs, bet Pestītāja vārdos ir rodams arī šīs domas turpinājums, ka savā mūža laikā ikkatrs var sameklēt un par savu sev ņemt Dieva mūžību.

Arī mums cik reizes mūžīgais

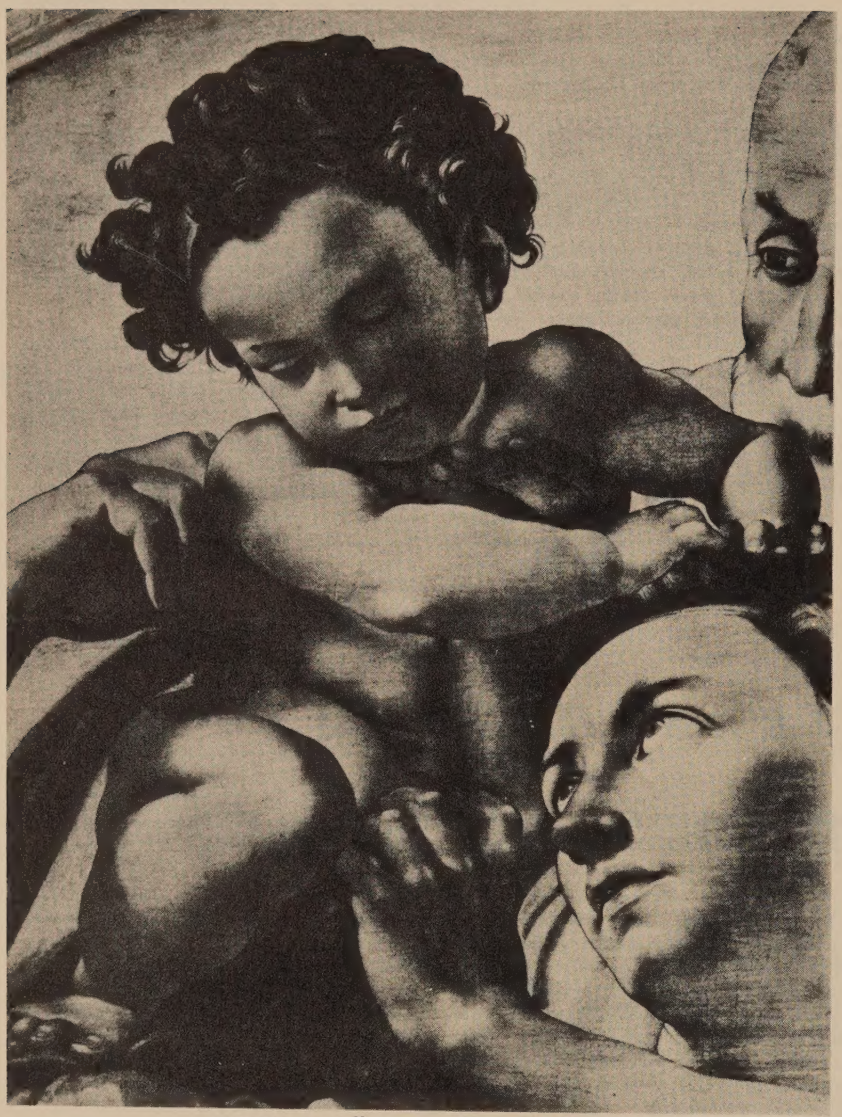

MIKELANDŽELO - JĒZUS BĒRNS

Kristus nav atkārtojis to pašu, ko, virs zemes būdams, sacīja ļaužu pulkam, kas spiedās ap viņu, iznākot no templa, lai būtu liecinieki, kā Viņš atdod gaismu kādām aklām acīm: "Man nākas strādāt tā darbus, kas mani sūtījis, kamēr ir diena; nāk nakts, kad neviens nevar strādāt." No šiem vārdiem bija ataust arī jaunas atziņas gaismai par mums uzticēto ļoti sīko mūžības daļu, mūsu zemes laiku. Un kad mēs klausāmies šai evaņģelija vēstī, kautkur tālu kā otrā istabā dzird ritam laiku kā brūnas skujas no kalsošas Ziemassvētku eglītes, bet ap mums ir Dieva miers un dievišķas atziņas gaisma, lai pārskatāms, vieglāk ejams un svētīgāks ir mūsu zemes laika ceļš, kam nebūtu jāatduras nīcībā, bet jāieved debesu valstībā.

Kristus gan šinī vietā runā par sevi, bet domā līdz arī savus mācekļus, visus divpadsmit, kas sekoja viņam Galilejā un Judejā, un visus neskaitāmos pulkus pasaulē, kas Viņa vārdu daudzinās kā sava pasaules uzskata un būtības apzīmējumu.

Viņš uzsver, ka laiks, kas nodots zemes dzīvo būtņu rīcībā, ir īss. Nāk nakts, lielā, garā, ilgā nakts, kurā dusot nevar sagaidīt, arī negaida, kad atkal saule nāks zemei nest jaunu, gaišu dienu. Šī nakts, ko Pestītājs atgādina, ir kā melns kalns, kas smagi reiz nobrūk pār katru, kas, savas dienas skaitīdams, tam pienācis klāt. Pēc tam ir tikai klusums un tumsa. Tādēļ katrs brīdis, katrs solis, katra doma un jūta ir liekama lietā un viss, kas palaists pavirši garām, kas izniekots, kas nokavēts, ir neatgūstams zaudējums uz mūžību. No nebeidzamiem mūžības apcirkņiem mums katram piepildīts mūsu sieks, ne skopi un ne izšķērdīgi, bet tieši tik, cik katram vajaga, lai izpildītu savu uzdevumu.

Kas ir šis uzdevums? "Strādāt tā darbus, kas mani sūtījis," saka Kristus. Veikt to, ko mums uzdevis Tas, kas mums vēris vaļā vārtus, pa kuriem no mūžības sākas ceļš uz dzīvi un spriedis mums laimi, būt uz zaļās zemes dzīvības gaismā, kas pats mums palīdz un svētī pūliņus, - strādāt Dieva darbus.

Kādi ir Dieva darbi? Nekas sevišķs. Nekas īpats, no visa atšķirīgs. Nekāds izņēmums no parastā, normālā. Tā ir mūsu pašu ikdienas dzīve ar tās daudzajām, allaž sīkajām vajadzībām, nepieciešamībām. Darbs, kuru debesu Tēva doto spēju mudināti, paši sev esam izvēlējušies, vai, - kad dzīve kļūmīgi sarežģījusies, - darbs, kas mums jādara, lai spētu vienkārši eksistēt. Pavedieni, kas vērptuvē iztek no lielākām spolēm arvien mazākās un ko veikli pirksti sasien pārtrūkušus un atmetina satinušos; simti, pat tūkstoši pavisam mazu izolācijas lentīšu, kas stundas laikā mudīgu roku pārbaudītas; nagla, ko sparīgi atvēztais āmurs dzen jaunas mājas sienā vai jumtā; lāpsta grants vai ķieģelis, ko liekam rindā pie citiem; apgāzta velēna un sasiets kūlis u.t.t. Viss ir Dieva darbs, ko spējam, protam un gribam, kaut gan svarīgi ir, kā un kādēļ katreiz strādājam. Darbu vajag darīt ne tikai tādēļ, ka par to samaksā, ka tā nepieciešamība, pat ne tādēļ, ka strādāt būtu prieks, bet pēdējā, vislielākā mērķa dēļ - kalpot. Vispirms savam tuvākam. Arī tad tā jau ir kalpošana Dievam. Bet kas Dievam kalpo, ir kungs un valdnieks par savu dzīvi un laiku, laiks nekrīt ap viņu kā kalstoša dzīves koka dienu un gadu nestās skujas, zem kurām ar aizmirstību apklāts paliek viss pasaulē ietais ceļš un pasaule pati, bet laiks šalc kā mūžības vēsma viņa mūžīgi zaļajā dzīvības kokā. Un katru brīdi savā dzīvē pārvērsdams Dieva darbā, šāds cilvēks ieaug tieši no savas zemes laika mūžībā. Savu mūžu viņš ir cēlis no sākuma līdz galam kā tās kāpnes uz debesīm, ko Vecās derības Jēkabs, akmeni palicis pagalvī, reiz redzēja sapni,

kad pasaulē vēl bija seno praviešu pirmtēvu laiki un vēsturi vēl nerakstīja. Šīs sapņu kāpnes tad uz zemi nolaida Dievs pats, un 1. Mozus grāmatā lasām, ka pa tām augšup un lejup staigājuši Viņa eņģeļi.

Bet mūsu dzīvē šīs debesu kāpnes mēs ceļam sev paši, un katra diena, kas pavadīta, ir kā pakāpe, gaiša vai tumša, stipra vai pat ielūzusi, katra diena, gadu pēc gada, visu mūžu. Un tikai no mums pašiem atkarīgi, cik augstu tās sniedzas, vai mūsu Tēvs debesīs, sniegdams mums pretī savas svētības pilnās rokas, varēs satvert mūsu mūža dusai saliktās, kad pēdējā pakāpe būs aizsniegta. Visapkārt un dziļi apakšā būs tikai klusums un tumsa, nakts pār kuŗu Kristus saka, ka tanī "neviens nevar strādāt," tikai mūsu mūža debesu kāpnes mirdzēs kā tās zvaigznes, kuŗu veidojumam debess spīdekļu vidū tautas devušas senā Bībeles ciltstēva vārdu, un pa tām augšup dosies nemirstamā dvēsele, pacelties pāri lielajai naktij, kur mirušie dus savas zemes tumsas kambaŗos - ieiet nebeidzamā, mūžīgā gaismā, Dieva spožumā.

Tāds ir cilvēka ceļš pasaulē - mirdzošais ceļš uz debesīm, arī tad, ja viņš dzīvotu tik asiņainos tumsības un vaidu laikos, kā 20. gadu simtenī. Tāds ir cilvēka ceļš viņa dzīvē un arī aiz dzīves - ceļš pie Dieva. Tādam tam jābūt! Tāds tas var būt!

Kad gadiem mijoties, Jaungada stundā mēs klausāmies paši sevī, lai nedzirdētu laika baigo sairšanu nebūtībā, kas atgādina sakaltušu skuju biršanu no sen jau nocirstas Ziemassvētku eglītes, mēs esam reizē kā bērni, kas abas plaukstas alkatīgi uz priekšu izstiepuši, grib tanīs satvert vēl neuzausušo rītdienu. Un reizē esam kā tie, kuŗiem viss mūžs jau kļuvis par vakardienu un kuŗu sirdī velti smeldz vēlēšanās, kaut spētu vēlreiz atgriezties jau ietos ceļos, pa kuŗiem staigājam tikai atmiņās un lūgšanās. Un tad mēs gribam, lai gadu vilņošanās laika plūsmā mūs neaizskalotu uz nīcību, lai mēs varētu satvert Dieva roku un būt glābti mūžībai, lai, laikam paejot, mēs paliktu. Un vienā gaišā mirklī, kas sen jau izzudis, pirms gaisos beigusi vilņot Jaungada zvanu pēdējā sitiena atbalss, mums izdodas satvert lielo atziņu, ko savos vārdos atstājis Kristus, ka, aizejot gadam pēc gada, mēs nesadilstam tiem līdz, bet no saviem darbiem un lūgšanām ceļam sev zelta kāpnes pāri laikam uz mūžību.

PROF. K. KUNDZIŅŠ

INTELIĢENCE un reliģija

CILVĒKA Dieva gribētā priekšrocība un reizē arī uzdevums ir pacelties pāri citiem radījumiem ar savu "inteliģenci", t.i. nevien dzīvot viņam piešķirto dzīvi, bet arī saprast, kāpēc viņš dzīvo, atšķirot pareizo no nepareizā, labo no ļaunā (latiņu "intelligere" - atšķirt, saprast). Tādā nozīmē inteliģences jēdziens ir neatkarīgs no izlasīto grāmatu skaita vai augstskolas diploma. Kas gan inteliģenci šinī nozīmē gribēs noliegt kaut Poruka Kukažiņai? Bet pagājušā gadusimteņa beigās Vakareiropā un pie mums šis vārds ieguva sevišķu nozīmi. Veselu sabiedrības "virsslāni" sāka atšķirt no plašākām tautas masām, nosaucot to par tautas inteliģenci un nereti dēvējot katru tanī ietilpstošo indivīdu kā tādu par "inteliģentu."

Kā zināms, šīs kultūrā ieinteresētās, skolotās aprindas mūsu tautā izveidojās un kļuva par ievērojamu sadzīves faktoru sākot ar tautisko atmodas laikmetu. Šo pieaugumu varen sekmēja latviešu jaunatnes neapturamā tiekšanās pēc "vidējās" un "augstākās" izglītības, kuŗas rezultātā mūsu pastāvības laikā augstskolu absolventu un inteliģento profesiju darbinieku procents Latvijā bij kļuvis par vienu no lielākiem pasaulē.

Latviešu "inteliģences" tieksme, iet kopsolī ar kultūras progresu, veidojot un vadot tautas saimniecisko, sociālo, politisko un intellektuālo dzīvi, bija nepārprotama. Ar atzīstamu neatlaidību tā centās ierindot savu tautu un valsti kultūras tautu pirmajās rindās. Daudz nenoteiktākas tomēr, nekā pret laicīgo kultūru, bija mūsu jaunās inteliģences attiecības pret reliģiju. Kā jau teikts, inteliģentam būt nozīmē dzīvi dzīvot nevis tikai instinktīvi, aiz dabīgas dziņas, bet "saprotoši", izšķirot, kas labs un kas ļauns un spraužot dzīvei augstākus mērķus. Tāpēc no inteliģences būtu tiesības sagaidīt, ka tā ir skaidrībā par reliģijas fundamentālo nozīmi tautu dzīvē un nostājas arī reliģijas atbalstītāju un veicinātāju pirmajās rindās. Istenībā tomēr, tikpat Vakareiropā kā arī Latvijā tādu nostāju varējām vērot tikai retumis. Visai iepriecinoši izņēmumi gan bija tiklab mūsu ievērojamākie mākslinieki: mūzikā - Jāzeps Vītols un Alfreds Kalniņš, glezniecībā Jānis Rozentāls un citi, kas redzamu vietu savā mākslā ierādīja sakrālam elementam, kā arī vesela rinda mūsu ievērojamāko rakstnieku, kā Jānis Poruks, Rūdolfs Blaumanis, Anna Brigadere, Saulietis un c., kuru darbos aizvien no jauna ieskanās svētā stīga. Turpretīm plašākās inteliģences aprindās, vērtējot kaut viņu līdzdarbību garīgās lietās un baznīcas dzīvē, šādu siltu atsaucību sastopam daudz retāk. Ar ko gan izskaidrojama tāda mūsu inteliģences attu rība?

Iemesli, bez šaubām, ir bijuši vairāki. Pieskaroties tiem, mēs tagad zinām, ka nepieskaramies vienīgi šaurākā nozīmē "latviskai" parādībai, bet reizē vienai no modernās cilvēces sāpīgākām problēmām vispār.

1. Mūsu baznīca. Kamēr Somijā un citās ziemeļzemēs pēc reformācijas bij izveidojusies sava nacionālā baznīca ar stiprām "tautas baznīcas" iezīmēm, latvieši (un igauņi) šai ziņā atradās daudz nelabvēlīgākā stāvoklī. Gadu simteņu gaitās, kā zināms, mūsu baznīca bij pieņēmusi veidu, ko igauņu publicists Grencsteins savā laikā bij nosaucis par "kungu baznīcu" (iznēmums - brāļu draudzes kustība), tas ir, galvenā noteikšana baznīcas un draudžu dzīvē gadu simteņiem ilgi piederēja vācu muižniecībai. Latviešu tautības mācītāji vēl pag. gadusimteņa beigās bij pie pirkstiem uzskaitāmi, un jaunajiem latviešu tautības mācītāju amata kaddidātiem nereti bija jādodas svešumā meklēt darbu un maizi. Latviešu tautas dvēsele vācu tautības mācītājiem, kas bez tam sevi pieskaitīja citam sabiedrības slānim, ar maz izņēmumiem palika sveša. Tā viņi, piemēram, bieži nostājās pretim latviešu jaunatnes tieksmēm pēc izglītības.

2. Teoloģiskā izglītība. Latviešu teologi līdz patstāvības laikam

KĀRLIS KRŪZA

Cerība

LAI KĀDĀS CIŅĀS RAUTU
LAIKS CILVĒKU VAI TAUTU,
KUR JŪTAMS TIKAI TUMŠO DIENU TUVUMS
UN VEJĀ GAIST VISS DZĪVES GUVUMS, -
VAR ACIS AUGŠUP CELT VĒL CERĪBĀ:
KUR VIEN KAS LAUKĀ IES UN ARS,
KUR VIEN KAS GRAUDUS ZEMĒ SĒS,
TUR NAKTS TO NOMĀKT NEIESPĒS;
BET PACELSIES TAM GAISMĀ GARS,
JO TUR, KUR SMAGĀKS TUMSAS SLOGS,
MIRDZ SPOŽĀKS VAŖAVĪKSNES LOKS,
KĀ RAKSTĪTS DIEVA DERĪBĀ.

savu augstāko izglītību guva Tērbatas Universitātes teoloģijas fakultātē. Viņi aizvien godam pieminēs savus skolotājus, kas kļuva par viņu ceļa rādītājiem teoloģijas zinātnē. Tā pirmā latviešu teologu paaudze daudz ierosmju guvusi no baznīcas vēsturnieka Engelharda un sistēmātiķa Etingena, bet nākošā - no Zēberga, Girgensona un Hāna (kas krita kā bolševiku upuris 1919. gadā). Tomēr svešas studentiem palika laikmeta sociālās un psiholoģiskās problēmas un viņi nekad nedabūja nojaust, ka dzīvē viņus sagaida liela cīņa ar ateistisko materiālismu, kas, apbruņojies ar visiem jaunlaiku dabaszinātņu un technikas sasniegumiem, apdraudēs kristīgā pasaules uzskata pamatus. Kad pirmā pasaules kara laikā pacēlās prasība pēc latviešu un igauņu tautības mācības spēku un citas nekā vācu mācības valodas pielaišanu fakultātē, tā atdūrās uz sīvu pretestību.

3. Skolu jaunatne. Jaunatnei visos laikos ir bijuši savi kritiskie gadi, bet sevišķi lielu pārmaiņu laikmetos. Šinīs ''vētras un dziņu'' gados tā pārbauda un bieži nesaudzīgi kritizē pagātnes mantojumu. Bet reizē viņai arī ir prasība atrast mērķi, kuŗa dēļ ir vērts dzīvot un cīnīties. Kāda nu bija mūsu skolu jaunatnes nostāja reliģijas jautājumā gadu simteņiem mainoties? Visās skolās šinī rusifikācijas laikā reliģija bij obligāts mācības priekšmets, pie tam vienīgais, ko varēja mācīt mātes valodā. Bez tam jaunatne 16 - 20 gadu vecumā gandrīz bez izņēmuma apmeklēja iesvētes mācību. Liekas, ka tādā kārtā bija dota reta izdevība noskaņot viņu par labu reliģijai un baznīcai. Neņoliedzami tas dažos gadījumos arī panākts. Tomēr pārsvarā vidusskolu jaunatnē bija pavisam cits noskaņojums: skolotāji un mācītāji sūdzējās par intereses trūkumu un nereti pat par slepenu vai pat atklātu opozīciju, bet skolu jaunatne pati - ka tai apnikušas sausās katķisma un baznīcas vēstures mācības, kuŗām tik maz sakara ar pašu ''dzīvi''. Patiesībā liela daļa jaunatnes šinī laikā pārdzīvoja dziļu krizi. No vienas puses no vecāku mājām nāca tai līdz kristīgās audzināšanas tradicijas, no otras puses, tā tagad sadūrās ar pavisam cita veida dzīves filozofiju, kas, atbalstoties galvenā kārtā uz modernajām dabas zinātnēm, apstrīdēja daudzas Bībeles un katķisma mācības. Reti kādam jaunietim pamati bija tik stipri, ka viņam izdevās savā ticībā neskārtam krizi pārvarēt. Jo tā jau nebija lokāla parādība vien - lielā krize, kā zināms, vēlās pāri visai kulturālai pasaulei. Turklāt latviešu jaunatnei gandrīz pilnīgi trūka vadītāju un literatūras, kas viņai būtu nākusi palīgā, pozitīvā veidā atrisināt mocošās dvēseles problēmas.

4. Marksisma propaganda. Pastāvot šādai krizes situācijai savu propagandas darbu mūsu jaunatnes vidū uzsāka marksisms. Viņa valoda bija apm. šī: To, ko kristīgā ticība velti solījusi, barodama tautu ar viņpasaules ilūzijām, proti visu grūtdieņu un apspiesto atpestīšanu no visām mokām, tagad daudz reālākā veidā īstenos organizētais pasaules proletariāts, dodoties nesaudzīgā cīņā pret saviem kapitālistiskiem izmantotājiem un, pēc uzvaras, uzceļot jaunu pasauli, kur valdīšot taisnība un labklājība. Bet šī cīņa kā priekšnoteikumu prasa vienu lietu: vecās pilsoniskās pasaules ideoloģijas (ieskaitot arī reliģiju) pilnīgu atmešanu un piebiedrošanos pasaules proletariāta cīnītāju pulkiem. - Ar līdz šim nepiedzīvotiem propogandas plūdiem šis ''jaunais evaņģelijs'' tika ienests mūsu jaunās paaudzes rindās. Atraisīdams ik uz soļa cilvēka dabas zemākos instinktus (sal. tā saukļus: ''Nāvi apspiedējiem'', ''Nost ar izsūcējiem'' un citus tamlīdzīgus), tas iepilināja savu indi jaunatnes dvēselēs un līdz pamatiem satricināja līdz šim par neaizkaramiem turētos kristīgās morāles principus.

Gan kristīgā audzināšana un veselīgais morāliskais instinkts daudzus pasargāja no pilnīgas kapitu-

lācijas marksisma priekšā, tomēr daudzi tā elementi, piemēram tās sludinātais "sekularisms" - prasība pēc pilnīgi laicīgas audzināšanas, skolas, laulības un visu laicīgo un politisko iestāžu norobežošanās no baznīcas - dziļi ietekmēja plašas aprindas. Arī Latvijas brīvības rītam austot, šī marksisma ietekme vēl nebija pilnīgi zudusi. Tomēr patriotiskais ideālisms ar savu gatavību sevi ziedot tēvzemes brīvībai un labākai nākotnei radīja spēcīgu pretspēku materiālismam un aizskaloja daudz pagātnes sārņu. Arī baznīcai atvērās jaunas darba iespējas. Vecās "kungu baznīcas" laiks bija beidzies un uz demokratiskiem pamatiem sāka veidoties jauna baznīcas iekārta un draudžu dzīve. Tai pašā laikā arī plašākās aprindās radās prasība un meklējumi pēc jauniem pamatiem pasaules un dzīves uzskatam. Te nu lielu pakalpojumu visiem patiesības meklētājiem izdarīja mūsu labākie filozofiskie domātāji, minēsim tikai tādus, kā Paulu Dāli, Teodoru Celmu, Paulu Jureviču, Mārtiņu Zīli, rādīdami, cik vāji ir materiālisma pamati, un norādīdami uz reliģijas un kristīanisma neaizstājamo nozīmi. Materiālisma fascinējošais spēks kritiskās domāšanas laukā bija lauzts, ceļš uz reliģiskās dzīves atjaunošanu atbrīvots.

Kā uz to atsaucās gados nobriedušās inteliģences aprindas? Vai tās, raugoties cilvēces vēsturiskā situācijā, pilnā mērā izprata patieso nozīmi, kas cilvēces augstāko vērtību un gara pirmdzimtības pasargāšanā piekrīt reliģijai, kristīanismam? - Varētu izlikties pārdroši dot uz šo jautājumu pilnīgi noteiktu atbildi, jo atsegt modernā cilvēka apslēptos dvēseles slāņus nav viegli. Turklāt mūslaiku cilvēks, kā tas bieži konstatēts, savā dvēselē nebūt vairs nav tik viengabalains, kādi bija viņa senči, bet ir pilns pretrunu un nereti pats sev ir mīkla. Bet ārēji saskatāmie fakti par noteiktu pagriezienu vēl neliecināja. Varbūt mūsu inteliģences pārstāvji pārāk bij aizņemti katrs savā profesijā vai savas personīgās labklājības nodrošināšanā. (Ak, šis vārds "nodrošināšana", kad jau lielā katastrofa bija tik tuvu!). Varbūt arī baznīcai un viņas kalpiem par maz piemita svētas sirds degsmes un par daudz cilvēcīgo vājību. Katrā ziņā jākonstatē, ka arī Latvijas pastāvēšanas laikā ne visur baznīca no mūsu inteliģences puses guva to atbalstu, uz kādu viņa cerēja...

Bet tad nāca lielā katastrofa. Dievs mūs nepārprotami ņēma savā

skolā. Salūza visi balsti, cilvēku celtie, kas likās tik stipri. Tumsības gari guva uzvaru, kādu modernais kultūras optimists savā pašpieticībā nebija turējis par iespējamu. No kurienes nāca šie spēki? Cik ilgi viņi nesodīti dižosies? Kur ir tas pretspēks, kas pēc asiņainās murgu nakts nesīs jaunu rītu?

Lai kādas būtu dažādās teorijas - viena lieta kļuvusi pavisam skaidra: bez Kristus un Viņa evaņģelija uzvaras nav nākotnes ne cilvēcei ne atsevišķām tautām. "Kas bez tevis staigā, Dievs, dzīves ceļš tam iet uz leju" (Ludis Bērziņš).

Būt "inteliģentam" tagad vairāk nekā jebkad nozīmē s a p r a s t, būt redzīgam: redzēt lielās briesmas, bet reizē arī ceļu, kas no tām ved ārā. Novēlēsim savas tautas un visas cilvēces inteliģencei, lai tā laikmetu krustceļos pilnam attaisnotu savu augsto vārdu.

MĀCĪTĀJS OSVALDS GULBIS

Mēs gribam ķēniņu

NĒ, tik tiešām! Dieva kalps Zamuēlis, paša Dieva aicināts pravietis un visas tautas atzīts soģis - gulēja! Kreiso kāju izstiepis un potītē saliecis, kaulainās rokas krēsla balstiem uzlicis un saraino smakru krūtīm uzspiedis, pravietis un soģis šņāca, lūpu drebinādams, kā izvārdzis ciema mūzikants. Galvai raibu ēnu bija uzklājis vecs vīģes koks, izstieptā kāja karsa pēcpusdienas saulē, un galīgi novalkātais apavs kājā gandrīz vai lūgšus lūdzās: Nu paskatieties taču! Redziet, cik daudz esmu staigājis. Esmu caurs, izmīts un nošķiebts. Pat salāpams vairs neesmu. Mans pārnieks vēl nožēlojamāks. Kaunas pat rādīties. Padomājiet nu par jauniem, un dodiet mums mieru.

Bet kas nu ir apavs un kas apava runāšana! Kārtīgam cilvēkam jau nemaz tāda doma nevarētu ienākt prātā. Apavs - un runāt!? Kas vēl nebūs! Pie tam apavam ir sīka balstiņa. Un tam, kam balstiņa sīka, arī labāk nemaz nevajadzētu mēģināt. Viņos jau tāpat neviens neklausās.

Pravieša mācekļi, septiņi vai astoņi gaŗmataini puiši, turpat pie pravieša kājām satupuši, platām acīm raudzījās sava skolotāja drebulīgajā lūpā, lūkoja ar viņu vienā rakstā elpu vilkt un netika un netika gudri: tik tiešām! Skolotājs gulēja.

Protams, miegs jau nu ir liela Dieva dāvana, viņi domāja. Un ja jau Dievs to dāvinājis kuslam bērnam un pēdējam ciema plencim, kāpēc lai viņš to būtu liedzis savam kalpam? Bet savādi bija, ka Zamuēlis bija aizmidzis gandrīz vai runādams. Ap pusdienas laiku pārnācis, savu soģa zizli kalpam atdevis un kādu malku piena iedzēris, jo stiprāku barību lāga nepanesa, viņš, kā parasts, tūlīt bija saaicinājis savus mācekļus un tad, pašā sarunas vidū, gluži negaidot - aizsnaudies.

Savus instrumentus no saules sargādami, puiši šad tad viegli pieskārās cits savām bungām, cits kokles stīgai un pārdomāja sava skolotāja vārdus. Dievs savai tautai bija iecēlis soģus. Tie tad nu kopa un sargāja tautas dārzu, katru sausu zaru nocērtot bez žēlastības un katru ielaustu zedeni žogā izlabodami bez kavēšanās. Dārza saimnieks bija pats Dievs, un Zamuēlis, viņa dārznieks, bez šaubām viens no vislielākajiem. Ar viņu Dievs pats bija runājis. Varbūt tagad pat... Izstieptās rokas atvilkās ne bungām, ne koklei nepiešķiŗušās. Mācekļi bija tapuši tik klusi kā lapas šai bezvēja dienā.

Pēkšņi - krē, krē! izbijušās cāļu mātes kliedziens, tumša ēna - kā akmens, no debesīm nokritis, nedzirdami atsities pret zemi un atsprādzis atpakaļ debesīs. Vanags. Pāris puišu bija pietrūkušies kājās, bet redzēdami, ka līdzēt tikpat nekas nav līdzams, atkal apsēdās un juzdami savu vecāko biedru nosodītājus skatus, raudzījās zemē kā adatu pazaudējuši.

Gulētājs sakustējās, pavēcināja labo roku kā uzmācīgu odu atgaiņādams un, smagi nopūties, atvēra acis.

"Kas ir? "

"Nekas... Vanags. Aiznesa cālīti."

"Vanags nav labs putns," Zamuēlis sacīja un apspieda žāvas. "Par ko mēs runājām? Ak tā, par to, kas ēdams un kas nē. Vanags nav ēdams. Mozus saka..."

Lielākie sarauca uzacis. Mazākie nosprauslojās.

"Nē, skolotāj, mēs runājām par soģiem. Vai tu redzēji sapni? Vai Dievs ar tevi sarunājās? " tas pats puisis, kas tikko bija paskaidrojis par vanagu, reizē atbildēja un jautāja.

"Nē," sacīja Zamuēlis, uzrausās taisnāk krēslā un noslaucīja muti. "Biju laikam aizsnaudies."

"Kā tas īsti ir, kad Dievs runā? " jautātājs, kuŗu pārējie uzskatīja par Zamuēļa mīļāko mācekli, tincināja, vīlies, bet tāpēc jo neatlaidīgāk.

"Kā tad ir, kad Dievs runā? " Zamuēlis atkārtoja un pavilka kāju zem krēsla. "Ak to jūs gribat dzirdēt! Vai tad neesmu stāstījis? Esmu taču, ko? Bet vēl un vēl gribat dzirdēt? Tas ir labi. To var stāstīt un klausīties - un neapnīk... Kad Dievs runā, tad, dēli, ir tā, kā sadegušai rokai vēsā ūdenī. Tu nodrebi, tu raujies atpakaļ, tev šķiet, tu sadegsi, un tad uzreiz paliek tik labi, jā, kā rokai vēsā ūdenī, tik labi, ka liekas būtu gals, ja ūdens pēkšņi izsīktu... Nezinu, cik īsti vecs varēju būt, varbūt jūsu vecumā," Zamuēlis iesāka stāstu, kuŗš mācekļiem patika vairāk par visiem citiem Zamuēļa stāstiem. "Tanī dienā mani bija apciemojusi māte - lai viņai vieglas smiltis - un, kā parasts, atnesusi man jaunu drēbju kārtu. Reizi gadā viņa ar tēvu nāca uz Zīlu upurēt - es toreiz biju Zīlā - un katrreiz viņai priekš manis bija līdz jauna drēbju kārta. Māte, jūs jau zināt, mani bija Dievam izlūgusi, tāpēc jau arī man tāds vārds - Zamuēlis, Dievam izlūgtais. Ja Dievs šai došot puisīti, tā māte lūgusi, šī veltīšot to Dievam. Un kad nu es piedzimis, tad māte mani vēl gluži mazu atvedusi uz Zīlu un nodevusi priesterim. Tā nu ar' par priesteri esmu uzaudzis... Jā, tā nu es toreiz jaunajās drānās saposies, māti pavadīju lielāku gabalu kā citām reizēm un, Dievs zina, kas bija noticis, nemaz negribējās vairs nākt atpakaļ." Zamuēlis aizlika acīm priekšā roku, brīdi klusēja, tad, it kā aizspriedušos kumosu norijis, turpināja. "Nezinu, kā toreiz pārnācu, bet prāts bija tik bēdīgs, tik bēdīgs... Apguļos to nakti savā gultiņā, bet grozos un grozos, miegs nenāk, un visādas nelabas domas mācas virsū, ka ne atkauties. Visiem ir tēvs un māte, domāju, es - saviem vecākiem bārenis. Žēl bija mātes, žēl pašam sevis. Lūdzu sirsnīgi Dievu. Laikam arī apraudājos. Te, nezinu, vai biju piemidzis, vai kā - dzirdu, viens mani sauc. Elus? Ko tam - nakts vidū? - Elus bija tas priesteris, pie kuŗa biju nodots. Goda vīrs, bet - - dēlus nemācēja izaudzēt - - Jā, tā dzirdu: viens mani sauc. Piecelos sēdu. Liesmiņa plīvinās. Nebija vēl izdegusi. - Neviena nav. Cits nevar būt kā Elus, domāju. Kas ir? - saku. Tu mani sauci? Šis brīnas. Nē, neesot saucis. Lai ejot vien gulēt. Aizeju, apguļos, te, pēc brīža - sauc atkal. Un tā

trīs lāgi, kamēr Elus saka: Ja vēl saukšot, man jāatsaucoties. Kad nu ceturto reizi dzirdēju savu vārdu saucam - atsaucos. Tad, dēli, es pirmoreiz dzirdēju Dieva balsi. Man zobi klabēja kā drudzī. Es biju kā tas ērkšķu krūms, no kura Dievs reiz uzrunāja Mozu. Es biju aizdedzies. Es liesmoju. Un - dīvaini! - es nebijos, ka sadegšu. Es drīzāk baidījos, ka varu apdzist. Jā, dēli, Dieva balss! Maz ir kas viņu tagad dzird..."

"Un ko Dievs tev teica?" tas pats jauneklis pārtrauca un piesarka, pats par savu nepacietību apkaunējies.

Zamuēļa seja apmācās. Vai nu viņam nepatika, ka pārtraukts, vai arī viņam nepatika pats jautājums.

"Tas bij par Elus dēliem," viņš pēc brīža atbildēja.

"Par Elus dēliem? Par to tu mums nekā neesi sacījis!" tagad iejaucās sarunā arī citi.

"Patiesi, neesmu?"

"Ak tad Elum bija dēli?"

"Jā, divi."

"Tāpat kā tev?"

"Jā, tāpat kā man," Zamuēlis sacīja, sadrūmis.

"Un ko Dievs sacīja par Elus dēliem?"

"Ko nu tur varēja sacīt?" Zamuēlis atjautāja izvairīgi. Tad, sevi uzvarējis, viņš tomēr piebilda, īsi un aši, it kā ar to likdams manīt, ka visi turpmākie jautājumi nevēlami: "Elus dēli bija nelieši."

"Vai viņi sagrozīja tiesu? Vai viņi ņēma kukuļus?"

Jautātājs bija pats mazākais un, tātad, neapdomīgākais. Visas galvas pēkšņi noliecās kā vārpas vējā. Atģīdies, ka aplam jautājis, puika iekoda lūpā.

"Es tik tā... tāpat..." viņš lūkoja izlabot, bet sapinās vēl vairāk.

"Jā, viņi sagrozīja tiesu un ņēma kukuļus," Zamuēlis sacīja lēni un klusi. "Tāpat kā mani dēli," viņš domās piebilda, bet teikuma otro pusi skaļi tomēr nevarēja izrunāt.

Vīģes koks, savu ēnu Zamuēļa galvai noņēmis, tagad to klāja pār

mācekļiem. Spāre, zilus spārnus zibinādama, brīdi pastāvēja gaisā kā diegā pakārta, tad nozuda kā gaisā parauta. "Kluk, kluk!" vista sauca palikušos cālīšus. Iečirkstējās grants. Pār dārzu nāca kalps.

"Kas ir?" Zamuēlis jautāja.

"Tevi meklē. Vēstneši - -"

"Sveši?"

"Nē, pašu."

"Ved šurp," Zamuēlis sacīja, tad, acīm redzot, vēlēdamies sarunu ievadīt skaidrākos ūdeņos, viņš pievērsās atkal saviem mācekļiem un, it kā stāstītu par nezin cik tāliem laikiem, piebilda:

"Elus dēlus nokāva vīlistieši. Elus pats - toreiz jau vecs vīrs - krita un lauza kaklu. Nezinu, kas veco vīru vairāk satrieca: dēlu nāve, vai Dieva šķirsta zaudējums. Mūsējos uzvarējuši, vīlistieši toreiz pievāca arī Dieva šķirstu, bet tas viņiem laimi nenesa..."

"Lauza kaklu?" mazais puika nevarēja nociesties.

"Jā, trieka. Sēdēja, nabags, celmalā un gaidīja: kas būs, kāds būs kaŗa iznākums. Kaŗā bija aizgājuši dēli, kaŗā bija paņemts līdz arī Dieva šķirsts. Pats jau necik vairs nevarēja: bija kļuvis akls. Nu, un tad pienāca ziņa - dēli beigti, Dieva šķirsts nolaupīts. Tad turpat arī pakrita un vairs necēlās. Teicu jau - bija vecs vīrs, un tādam jau daudz nevajaga. - Tā, nu jūs variet iet." Saruna bija izbeigta.

Mācekļi paņēma savas kokles, bungas un stabules un gāja. Ka saruna tiek pārtraukta, tas bija gadījies jau arī agrāk, jo lūdzējiem Zamuēlis gaidīt nelika, bet šodien bija kaut kā citādāk. Šodien viņi jutās tikpat kā padzīti. Daži jautājumi, protams, nebija bijuši smalkjūtīgi. Piemēram, par Zamuēļa dēliem. Mazā knauķa jautājums bija bijis pārāk uzbāzīgs. Vai tad tēvs tur vainīgs? Nē, tas knauķis jāņem priekšā: ja nezini, ko runāt - ciet klusu.

Sakārtojis savu nātno plecu segu, Zamuēlis saslējās. Vēstneši! Kas tad tiem? Šīsdienas saruna bija bijusi tik nepatīkama, ka viņš

pavisam bija piemirsis pajautāt: kādā lietā? Arī šīsdienas gājiens bija nogurdinājis: trīs jūdzes turp, trīs atpakaļ - tas jau tikai gabaliņš, un tomēr viņš bija aizsnaudies. Bā, vai viņš jau sāka palikt vecs?

''Nu, ko nu labu teiksiet? '' Zamuēlis jautāja, sveicienu atņēmis un ne mazum pārsteigts, ka dārzā sanāca vesels bars. Te jau bija pārstāvēti gandrīz vai visi novadi. Nu, tad brīnums! Viņš jau bija baidījies, ka tik nav atkal kādi berzebieši. Berzebā tiesāja viņa dēli. Vai tad būtu vēl ļaunāk? Bet kādā ziņā?

Vīru sejas bija laipnas, bet vēsas.

''Nu, nu, nāciet tuvāk!'' Zamuēlis aicināja, brīnīdamies par vēsumu un mazliet pikts, ka viņgalieši grasas izmīt viņa pērn stādītos kociņus.

Vēstneši paspēra soli uz priekšu.

''Nu vēl, nu vēl - tā, lai varu dzirdēt.''

Vēstneši pamīņājās, bet šoreiz tuvāk nenāca.

''Nu, ko labu teiksiet? ''

''Nācām tevi sveicināt, cienījamo soģi un praviet!''

''Nu, to jau jūs esat darījuši. Dievs lai palīdz arī jums, miers lai ir ar jums un jūsu ļaudīm.''

Vīri palocījās, bet klusēja.

''Nu, ja jau tik grūti iekustināt,'' Zamuēlis domāja,'' tad lietai jābūt nopietnai.'' Rokas uz krūtīm sakrustojis, viņš sēdēja un gaidīja.

Tad kāds stūrains vecis, kas visu laiku bija lūpas knaibījis, acīm redzot barvedis, iesāka:

''Par to pašu dzirdēšanu gribējām...''

''Par kādu dzirdēšanu? '' Zamuēls nesaprata.

''Nu, par tavu. Tu pats saki, tu v a i r s labi nedzirdot.'' Runātājs uzsvēra vārdu ''vairs''. ''Soģi, tu vairs nedzirdi savas tautas nopūtas.''

''Nedzirdu nopūtas? ''Zamuēlis piesarka.

''Jā.''

''Tad eita uz Micpu un raugiet! Tas Kungs ir sasitis vīlistiešus. Līdz šejienei Viņš palīdzējis.'' Zamuēlis atgādināja neseno uzvaru un šai uzvarai celto pieminekli.

''Jā, bet kā būs turpmāk? ''barvedis runāja savu runājamo. ''Vīlistieši ir sakauti. Paldies Dievam! Bet amonieši draud, Berzebā tavi dēli ir slikti soģi, un tu pats...'' Runātājam tomēr pietrūka dūšas.

''Un es pats? Kādas vainas jūs man varat pierādīt? Kuŗa vērsi vai ēzeli esmu paņēmis? Kam pāri esmu darījis? Kuram, kuram? '' Līdz sirds dziļumiem aizvainots, Zamuēlis pietrūkās kājās.

Vēstneši atkāpās.

''Kuram, es prasu, kuram? Miniet man vārdus, lai es tūlīt varu atdot? ''

''Tu esi taisns soģis,'' sacīja viss bars un, vairīdamies, izstiepa rokas uz priekšu.

''Nu redziet,'' sacīja Zamuēlis mazliet nomierinājies. ''No pat jaunības Dievam vien esmu kalpojis un tikai jūsu pašu labumu meklējis, un tomēr jūs man pārmetat.''

''Mēs tev nepārmetam, bet...''

''... bet tu paliec vecs.''

Tātad tas bija tas! Zamuēlis piepeši sabruka kā telts, kam pietrūcis balsta. Mute bija sausa. Krūtis sažņaugtas. Uz pieres rasoja auksti sviedri. Atkāpies līdz krēslam, viņš apsēdās un nokāra galvu.

Tad tas bija tas! Vecs. Nederīgs kā novalkāts apavs. Aizmetams. Pa roku galam - bez liekas kautrēšanās. Asaras viņam bija saskrējušas acīs, bet viņš par to nebēdāja. Lai redz!

''Un to jūs atnācāt man pateikt? '' viņš jautāja ar izsmieklu un balsij manāmi drebot. ''Mani dēli, dažam labam arī no jums jau sirma galva. Sirma galva nav kauns. Kauns ir no sirmas galvas kaunēties. Vecums pienāk mums katram. Man viņš varbūt jau savu roku uz pleca uzlicis, bet izstiepis viņš to ir arī pēc jums. Neaizies, neaizies viņš garām, draugi, arī jums. Un ja Dievs tas Kungs būs tikpat neapmierināts ar vecu soģi kā jūs, viņš aiciņās jaunu.''

''Mēs negribam soģi.''

''Jūs negribat soģi? Tad jūs negribat, ko Dievs grib. Ko tad jūs gribat? ''

''Ķēniņu.''

Ķēniņu? Tātad - Dievu nē. Dievu, kas izvedis no Ēģiptes, no vergu nama? Dievu, kas klājis galdu tuksnesī - Dievu nē?

Zamuēlis juta mutē dīvainu rūgtumu. Visi šie ļaudis viņam bija kļuvuši tik pretīgi, ka viņam riebās uz tiem pat paskatīties. Galvu nodūris, viņš jautāja:

''Vai tad jūs nezināt, ka Dievs ir jūsu ķēniņš? Vai jūs esat aizmirsuši, ko Dievs jūsu tēviem darījis? ''

''Nē, bet tagad ir citi laiki. Citiem ir ķēniņi, un mēs vairs nevaram dzīvot kā mūsu tēvi.''

''Un kā tad jūs dzīvosit? ''

''Kā to prasa laiks.''

''Un nevis - kā to prasa Dievs? ''

''Jā, to ar.''

''Tātad, jūs gribat dzīvot tā, kā to prasa laiks un Dievs? ''

''Jā.''

''Un vai Dievs prasa ķēniņu? ''

''Nē, bet - tu pats zini. Soģis, kas ir soģis? Kamēr soģis dzīvo, tikmēr ir labi, un kad tas krīt, tad ir vēl ļaunāk, kā bijis pirms tam.''

''Tātad, jūs gaidat manu nāvi. Nujā, kas zina... un domājat: ķēniņam sekos ķēniņa dēls. Un - ķēniņa dēls būs labāks nekā Elus vai...'' Zamuēlis saslējās, brīdi cīnījās, tad izteica, ''... Zamuēļa dēli? Labi, labi. Bet vai jūs arī zināt, ko ķēniņš no jums prasīs? Jūsu dēlus...''

''Jā, jā, mēs zinām.''

''Jūsu meitas...''

''Mēs zinām, mēs zinām.''

''Jūsu zemi, labākos tīrumus un ganāmpulkus, jūsu kalpus un kalpones...''

''Ko vajaga, to vajaga.''

''Jūs būsit kalpi.''

''Lai.''

''Labi. Jūs variet iet. Jūs dabūsit ķēniņu!''

Par zīmi, ka saruna izbeigta, Zamuēlis izstieparoku.

Cits citam ar elkoni piedurdami, vēstneši spiedās uz dārza izeju. ''Nu, ko es teicu? Vai nebija labi? '' tie runāja. ''Un - kas jāpasaka, tas reiz jāpasaka! Tā tas vairs tālāk nevarēja iet, vai nē? Vai tev tā nešķiet? '' Bet īsta prieka tomēr nebija. Zamuēlis bija vecs, tas tiesa. Un laiki bija citi. Bet kāds būs jaunais ķēniņš?

''Ek, ko tur tik daudz,'' vīri beidzot nosprieda. Labi gan nebija, ka tā, bet nu, vienalga! Gan būs labi. Un - galu galā - viņi taču bija tikai sūtņi. Ja jau kāds bija atbildīgs, tad tie, kas viņus sūtījuši. Tā visu pārsprieduši, tie nogriezās cits pa labi, cits pa kreisi, sevi drošinādami, ka ''labi gan'' un - diezgan.

Bet Zamuēlis, visā sarunas beigu daļā ne acu nepacēlis, tagad atspieda pakausi pret krēsla atzveltni un raudzījās tālumā. Pamalē brieda padebeši. Sutīgs bija bijis jau visu dienu. Tagad, acīm redzot, tuvojās negaiss. ''Būtu jāiet iekšā,'' viņš domāja. Bet trūka spēka.

Pamazām satumsa. Lēni, lapās čabēdamas un izkaltušajā smiltī dziļi ieurbdamās krita pirmās lāses. Pirmās lāses pirms negaisa.

ANNO DOMINI 1953

Mūsu Kunga 1953. gads. 1953., ja kāds sens skaitļotājs nav kļūdījies, pēc mūsu Kunga Jēzus Kristus dzimšanas. Bet ne jau skaitlis ir svarīgais. Svarīgi, ka katru gada skaitli minot vai rakstot, mēs palokāmies Kungam Kristum - pat tie, kam Viņš nozīmē maz vai neko, pat vislielākie bezdievji viņpus un šimpus priekškara, jo ir rakstīts: Jēzus vārdā jālokās visiem ceļiem debesīs, zemes virsū un pazemē. Jā, arī pazemē...

Šajā 1953. mūsu Kunga gadā Mājas draugs uzsāk savu 4. gada gājumu.

Gads, bez šaubām, būs nozīmīgs daudzā ziņā. Dzīves pavedieni ir bīstami samezglojušies. Tie prasīt prasās steidzama atrisinājuma. Jaunajam ASV Prezidentam un valdībai nebūs viegls uzdevums, šos samezglojumus lūkojot atraisīt. Atbildība, kas tagad gulstas uz ASV ir milzīga. It sevišķi tas sakāms par Prezidentu, jo apspiestie visā pasaulē viņā grib saskatīt jaunu Kiru, kas, pasaules samezglojumus atraisīdams, atraisīs arī viņu verdzības saites. Brīvie savukārt viņā grib saskatīt jaunu Periklu, kura vadībā tie varētu soļot pretī lielākai labklājībai un drošībai savā valstī un visā pasaulē. Mēs visi vēlam Prezidentam sirsnīgu dievpalīgu un - ja tas Dieva prāts - kā brīvo, tā apspiesto cerības piepildīt.

Bet nevien pasaules politikā, svarīgi jautājumi prasās atrisinājuma arī daudz šaurākā aplocē, piemēram, latviešu garīgajā aprūpē, jo, neskatoties uz to, ka pūlējušies mūsu ticības brāļi dažādās zemēs un neskatoties uz to, ka pūlējušies esam arī mēs paši, jautājums nekādā ziņā nav uzskatāms par atrisinātu.

Un kur nu vēl mēs paši ar savām baltajām un nebaltajām dienām! Mūsdienu Kainam gan esam laimīgi izbēguši, bet brūces sūrst, un melna depresijas un sirds nemiera ēna mums seko pa pēdām, gan veselu ģimeni dzīdama pašnāvībā, kā to nesen laikrakstos lasijām, gan vilinādama aizmirsties alkoholā, gan triekdama mežonīgos aulos tās šķietamās drošības kalnā, no kura, visu zaudējuši un salaustiem locekļiem, jau tik daudzreiz esam nogrūsti lejā.

Kā mezglus atraisīt? Kā atrast īsto ceļu?

Tur, kur ir darīšana ar citu garu - un ikviens gars, kas neapliecina Jēzu Kristu ir ''cits'' un nelabs gars - tur ceļu atrast grūti. Gaidīt, ka antikrists, ja ne šodien, tad varbūt rīt - ies Kristus ceļus, nozīmē gaidīt, lai noliedzējs noliedz pats savu noliegšanu. To velti gaidīt, jo tad jau viņš būtu noliedzis arī pats sevi. Un varbūt tieši tas ir 20. gadsimta kristieša lielākais grēks, ka viņš nav pratis un pūlējies izšķirt garus. Viņš ir meklējis ceļu tur, kur ceļa nav. Bet tur, kur mums darīšana ar savu paša zināmo sirdi un ar savu brāli, tur ceļam vajag būt. Un te nu kļūda ir tā, ka mums šķiet esot dažādi ceļi, kur taču ir tikai viens ceļš - Jēzus Kristus.

Šo vienu, Kristus ceļu tad nu Mājas draugs ir pūlējies rādīt pagājušos trīs gados, un to ar Dieva palīgu viņš grib darīt arī šajā 1953. gadā. ''Viņu (Kristu) mēs sludinām, paskubinādami ikvienu cilvēku un mācīdami ikvienu cilvēku visā gudrībā, lai ikvienu cilvēku darītu pilnīgu Kristu.'' (Kol. 1,28). Un: ''Kas uz Viņu (Kristu) paļaujas, tas nepaliks kaunā!'' (Rom. 9, 33).

Lai tāpēc mūsu paldies Mājas drauga izdevējai Nacionālajai luterāņu padomei un tajā apvienotajām Amerikas luterāņu baznīcām par sniegto atbalstu, palīdzot nest mazākā un šī laika ciešanās ievainotā brāļa nastu, un paldies arī pašaizliedzīgajiem mēnešraksta līdzstrādniekiem. Kunga vārdi - ''Svētīgāk ir dot nekā ņemt,'' zīmējās arī uz viņiem. Un otram dodami, varbūt mēs paši saņemam visvairāk.

1953. gadā savu līdzdalību apsolījuši vai rakstus jau iesūtījuši: Archibīskaps Dr. T. Grīnbergs (sniegsim viņa rakstu par Kristu, kas Viņš bija un kas Viņš ir mums), profesori L. Bērziņš (Ceļi un neceļi kristīgā audzināšanā), K. Kundziņš, K. Kārkliņš (Mans ceļš uz Dievu), E. Šmits, E. Roze, māksl. Ansis Bērziņš (zīmējumi), A. Priedītis (Bībeles simboli), prāvesti E. Bergs, J. Ķullītis, Kr. Valters, A. Birznieks, mācītāji A. Ķiploks (par ārmisiju etc.), K. Kronis (par J. Ziemeļnieka rel. dzeju, sprediķi), A. Veinbergs (Manas Lieldienas etc.), P. Nesaule (Mūsdienu cilvēka garīgā seja), O. Kleinbergs (Ko nozīmē būt kristietim mūsu dienās), A. Gulbis (par Venecuelu), O. Gulbis (Bībeles portreti, Ticības balsti etc.) u.c.

Mūsu dienas ir ļaunas. Mūsu dvēsele nespēcīga. Dvēseles spēka tagad vairāk vajadzīgs kā jebkad.

FORM No. 3547 Requested

MĀJAS DRAUGS
DIVISION OF AMERICAN MISSIONS
NATIONAL LUTHERAN COUNCIL
327 South La Salle Street
Chicago 4, Illinois

Return postage guaranteed

MŪSU DIENĀS

Skaidru galvu un sirdi paturēt, Kristus balsi sadzirdēt grūtāk kā jebkad. Palīdzēsim cits citam! Kļūsim stipri un pilnīgi Kristū, tad jaunais gads ar visiem tā sarežģījumiem un, cerams, atrisinājumiem, ar visām tā baltajām un, ja Dievs tā būs gribējis, nebaltajām dienām - būs laimīgs gads.

To no sirds Jums vēl un uz Jūsu sirsnīgu līdzdalību cer

Mācītājs Osvalds Gulbis
Mājas drauga redaktors

Published by
NATIONAL LUTHERAN COUNCIL
327 South La Salle Street
Chicago 4, Illinois

For the spiritual care of Latvians of Lutheran faith, recently resettled in the United States.

For information write to the above address. Attention: Latvian Paper.

DIENVIDSLĀVIJA

Nespēdami liegt ''ķeizaram, kas ķeizaram pieder,'' citiem vārdiem, negribēdami sanākt atklātā konfliktā ar komūnistiskajiem varas vīriem un līdz ar to pazaudēt savu dienišķo maizīti, bet vēlēdamies arī ''dot Dievam, kas Dievam pieder,'' Dienvidslāvijas kristieši pasākuši interesantu praksi. Tie nokrista savus bērnus un tad ievieto komūnistu laikrakstos sludinājumus, ka tie kristību ''atsauc.'' Tie laulājas baznīcā un tad paziņo, ka baznīcas ceremoniju ''atsauc.'' Taču šādai laipošanai komūnistu prese jau nākusi uz pēdām un laipotājus brīdina, ka partija tādus ''atsaukumus'' necietīs.

UNGĀRIJA

Nemitīgie uzbrukumi Ungārijas komūnistiskajā presē nesen piespieduši atteikties septiņus Budapeštas katoļu priesterus. Apcietinātā kardināļa Mindcentija vietnieks tos atvietojis ar jauniem, no kuŗiem viens, Dr. Bela Mags, ir viens no visaktīvākajiem prokomūnistu priesteŗiem Budapeštā. Divi citi komūnistu presē nodēvēti par ''reliģijas skolotājiem.'' Turpretī atceltie apzīmēti par tautas ienaidniekiem un jaunatnes maitātājiem.

DAŅU EV. LUT. BAZNĪCA AMERIKĀ,

viena no tām astoņām Amerikas luterāņu baznīcām, kas apvienotas Nacionālajā luterāņu padomē, savā 75. gadskārtējā sanāksmē ar 255 pret 25 balsīm nolēmusi mainīt vārdu. Ja šī gada sanāksme pagājušā gada lēmumu apstiprinās, Dāņu ev. lut. baznīca Amerikā turpmāk sauksies par Amerikāņu ev. lut. baznīcu. Tai pašā laikā ''dāņi'' gan arī runā par pievienošanos Apvienotajai luterāņu baznīcai Amerikā (ULCA).

FRIEND OF HOME

English Translation of the Latvian Paper Majas Draugs

Vol. No. 4 January, 1953 No. 1

Archbishop Dr. T. Grinbergs II Peter 3:8

ABOVE THE AGES ON RETURN OF THE YEAR

Dear readers of Majas Draugs: These words of the Apostle Peter are the shortest and the deepest historical philosophy ever written. Here time has been contained by eternity, and eternity by time. In the millenary course of history macrocosm, i.e. all the universe from the most distant star up to the smallest microbe and dust - and microcosm, i.e. the life of an individual with his hasty days and experiences, have been liberated from man's judgment and have been exalted to the judgment of God.

From the viewpoint of eternity the age of the entire world, mankind, as well as the age of an individual, is quite trivial and transient. The Apostle's words contain the secret of eternity. This thought of the Apostle Peter has been expressed by the profound Jakob Boehme like this, "He for whom eternity is like time and time like eternity has been freed from wickedness."

The moment of the return of the year is very important. The old year with everything which it has given and which it has taken departs and makes place for the new year. At this moment the sunny as well as the rainy days of our life come to mind. We are thankful for the first ones, and we moan because of the lost expectations during the second ones. Nevertheless, the Apostle's words urge us to transcend time and to drive near to eternity. Therefore we focus our thoughts in the words, "Above the ages."

A thousand years as one day! These are words which bring peace especially in this restless time. And this peace we feel when being aware that we are above this world and above time. Sometimes we are dissatisfied with our life and we do not agree with the ways of God. Why? Because we are used to measuring the entire life in its outlines and in its details with our small human measures. We must become accustomed to those measures with which God is measuring, we must learn to follow those great thoughts with which everything has been formed and led by God. We Christians have to rise above the transitory life. Let the worldly, the poor men, drown in the morass of their earthly worryings and aim at transient goals. A Christian should not drown with them. We must transcent all this worrying and transitoriness. We must try to understand God's thoughts. We must be like the guards of a tower who have been born and

PACIFIC LUTHERAN THEOLOGICAL SEMINARY THE LIBRARY

called to see and to discern. Have we the slightest idea about the greatness of God's thoughts? We cannot comprehend it but we can trust in it, that God has neither past nor future, that He has but present. Under His governship there is heaven as well as earth. He guides innumerable suns and stars throughout millions of years. He is leading everything. In His hand and in His control is also our earth.

And how tiny and trifling a human being is, seen from the viewpoint of eternity! And how tiny and trifling is our life with its joys and sorrows, how tiny are our pleasures and our sufferings in God's eyes, how tiny the beginning and the end of our life. A thousand years as one day!

And thou, O man, what art thou in the course of thousands of years? Just dust. Can this realization comfort us, however? Nevertheless, to him who knows the living God, these words of the Apostle Peter bring comfort. He who knows and trusts in God's greatness, not only because of His almightiness but also because of His greatness in love, he who knows that God has not forgotten even the smallest and most unimportant one - that man finds comfort in these words of the Apostle. And when we see now our people suffering on the edge of an abyss, then we must not forget: God keeps vigil also over our people and over every individual wherever he might be. His eternal and holy love will never abandon us also through the new year. That is the great comfort which resounds from the words of the Apostle Peter. Of course our future, as well as that of our people, is still dark and we must overcome it. Shall none of our compatriots disappear in the midst of the multitudes of the large peoples, shall none of us forget our native tongue, our background, our home and our church? We hope it will not happen.

We do not know what the coming year is hiding; we do not know what it will take from us; and we do not know what it will give us either. But we are not afraid. We shall pass the threshold of the old year for we know we are guided and kept by that God with whom a thousand years are as one day, who is above all ages.

Nevertheless, if we expect from the coming year God's blessing, we must consider what we need for our peace. Let us be quiet before the Lord and let us trust in His guidance. Let us make it possible for Him to form our individual and common future; then we shall have an honorable place in the midst of nations again. It depends on us, on our attitude toward God and our people, whether God will entrust our people with a certain obligation, or whether He will let her perish. Schleiermacher says, "A nation is an endurable plant in the garden of God, but it is endurable only in case it remains in close contact with God."

The world counts the centuries, but with God a thousand years are as one day. This era of God fits also our trifling human life. How small now grow the happenings of an individual!

The poet Reinhard Fuchs takes us to a hero's grave. A fearless Viking with his horse and with his harness was buried there. Songs were sung of him. His monument is still there, but sheep are grazing round it. The hero himself is forgotten. - O soul, art thou satisfied with glory which does not last forever?

And how also the suffering of this time diminishes when confronting it with the eternal God. In the 23rd Psalm we read, "Yea, though I walk through the valley of the shadow of death, I will fear no evil: for thou art with me." In this Psalm the great philosopher Kant found the comfort which no philosophy could provide. God is always present if this feeling is strong in us. Then days will come where suffering will be overcome, where the clouds and the fog will disappear

and the hills will appear from which comes God's grace.

But now it is also said that "one day is ... as a thousand years." It is not just a limeric.

A thousand years as one day - it concerns the macrocosm, the universe. One day as a thousand years - it concerns the microcosm and the small world of our life. Also a day from morning to evening is a world of itself. This small world is as important as a thousand years. We have to become accustomed also to this thought. One could ask what does one day mean in the course of thousands of years? What does a leaf mean in the woods? What does a drop mean in the waters of Daugava? And how important can one single day be! One single day sometimes influences all our life throughout scores of years. And how long sometimes seems our day to us - as long as eternity. With God every day is a thousand years; it is like a seed in a field of years. As an acorn contains the entire oak tree, He who knows history knows also the blessing or curse of a single day. One can observe the same in the life of an individual. Just by a single moment devoted to the evil an entire life can be damaged.

God has given us our lives from His treasure in order that we spend them for His honor and for our good. As God's gift, time should be used trustworthily. In such a way the days are woven into eternity and eternity into time.

We wish good luck to each other for the coming year, so I, too, wish good luck to you, dear brethren. I wish you a luck that makes one humble, a luck that opens one's lips for praising God. A blessed New Year to all of you!

* * *

Pastor K. Kronis John 9:4

IN THE LIGHT OF LIFE

"But when I'll be big enough..." says a boy when he has not been able to manage something again. His lips tremble, his eyes flash. He has found himself stopped as if against a wall. Then his dreams and desires fly as if birds into the world of future--when he will be big enough.

"If there were but a chance to start again," sigh the old ones time and again, when realizing that the goals aimed as high as the highest mountain peaks are still out of reach. And there are so many things which he would like to see done in a quite different way.

Between one's desires and memories there is reality, and between one's desires and memories the human life has been spent. When at the turn of the years man makes the attempt of listening to his own soul in the great silence of eternity, he hears the moments drizzling like fir-needles from a Christmas tree in a warm room.

Old Goethe's cry for a moment's stop, a cry which for so many has lost all its content like an emptied glass, has an immensely tragic background. It is a desperate longing for an impossible thing.

Time does not hurry. It does not change. One cannot catch time. One cannot stop it. We just are trailed away by it like dust by the wind. Is then there any use of repeating these words of this world classic? In doing that we just hurt ourselves. One thing more. It was just the writer's desire, and even if it were

not expressed in the form of a question, it was a question. Did he know the answer?

The answer had been given already hundreds of years before Goethe. It was given in Christ's Gospel. When thinking of the above-mentioned portion of Scripture, it peels out of it as a kernel from a shell. Certainly there too one can find the same thought of the inevitable return to the past, and that for all the earthly things there comes a moment when they have no future anymore. However, in the Savior's words one can find also a different thought, namely, that even in his lifetime one can seek for and receive as his share the eternity of God.

How many times Christ has told us also, and not only the multitudes who pressed round Him in order to witness how He would restore the sight of a man's blind eyes, "I must work the works of Him that sent me while it is day: the night cometh, when no man can work." These words have been spoken also to open our eyes, so that we have the correct insight also of that drop of eternity with which we have been entrusted, namely, our earthly lifetime. When we listen to this message we still hear the same drizzling of time, but we have God's peace round us and the light of divine insight in order that we would see our way better, in order that our way would be less difficult and more blessed, in order that it would not lead us into destruction but into the kingdom of heaven.

Christ, of course, is talking about Himself in this position, but He is including His disciples too, all the twelve who followed Him in Galilee and Judea, and all the uncountable multitudes who would praise His word in the world. Christ emphasizes that the time which has been given to living beings on earth is short. There is a long, long night coming. Therefore the most should be made of each moment, of each step, of each thought and emotion. From the immense treasures of eternity each of us has received our share, not more and not less - just enough to accomplish our obligation.

Now, what is this obligation? To "work the works of Him that sent me", says Christ. To do what we have been sent for - to work the works of God.

What are the works of God? Nothing extraordinary. It is our every day life with its many, and in general tiny, needs, claims and necessities--the job which, encouraged by the abilities given by our heavenly Father, we have chosen or which we must do in order to exist when our life has brought us into fatal complications: to tie up threads in a spinning-mill, to check tiny insulating tapes, to drive nails into the wall of a new home, to put bricks one on top of the other, to turn a clod, to bind a sheaf... Everything that we can know and want to do is God's work, though it is important how and why we do it. Work should be done not only for the salary's sake, that one has to work, or even that it might be just fun, but for the last, for the greatest aim's sake, namely, to serve. First to one's neighbor, but even then it is already service for God. He who serves God is the lord and master of his life and time. Then time does not fall like fir-needles from a dry Christmas tree, then it roars like a breeze of eternity in his tree of life which remains green forever. Spending each moment of his life for God, such a man grows up from his earthly time directly into eternity. Such a man has built up his life toward heaven as that ladder which was seen by Jacob once in a dream and which was let down from heaven by God Himself.

In our life we raise up such a ladder ourselves and each day is an upward step on it--a bright or a dark one, a safe or a broken one, day after day, year after year. And it depends but on us whether our heavenly Father will be able to take our hands into His when our last step will be made.

Man's way is like this in the world, a bright way towards heaven, like a

heavenly ladder reminiscent of that constellation of stars in the firmament to which people have given the name of the ancient patriarch of the Bible. It is a bright way even if one would live in a time as bloody and dark as the 20th century. It is a way toward God. That is what it should be and - that it can be!

When in the hour of New Year, at the turn of years, we listen to ourselves, and when time seems crumbling to pieces, reminding us of drizzling fir-needles, we behave like children who in their outstretched palms try to catch the coming day. At the same time there are so many days which should be called "yesterday." In our heart there is a longing for a return to the past days in order to make a new start. And then we are longing for God's hand which would hold us so that we would not be washed away into destruction but saved for eternity. And then in a bright moment, in a moment which is vanished already, when the last stroke of the New Year's chimes still resounds, then we catch the great insight which Christ has left us in His words, namely, that the years fade away but we do not. Of our works and of our prayers we build up a golden ladder for us - across from time into eternity.

* * *

Prof. K. Kundzins

THE INTELLIGENT AND RELIGION

Man's advantage and obligation at the same time, an advantage and obligation caused by God, is to transcend all the creatures with his intelligence, i.e. not only to live his life, given by God, but also to understand why he is living, to discern the right from the wrong, the good thing from the evil ("intelligere," a Latin word, means to discern, to comprehend.) In such respect the term, "intelligent" does not depend on the number of books read or on a college diploma. In this meaning of the word who, for instance, would say that Kukazina, the well-known heroess of Poruks, is not an intelligent person? Nevertheless, at the end of the last century this word was supplied by a particular meaning in West Europe and in our thinking. In order to emphasize the difference between the wide masses of the ordinary people, an entire "upper class" was called "the intelligents" and each individual of it "the intelligent."

As it is well known, these learned, cultured circles became an important factor of the social life since the era of our national revival. And their increase was remarkably favored by the irresistible striving of the Latvian youth after the "middle" and "highest" education. The result was that during the time of our independence the percentage of university graduates and "white collars" in Latvia reached the top level in the entire world.

The intention of the Latvian "intelligents" to walk shoulder to shoulder with cultural progress in forming and piloting the economical, social, political, and intellectual life was clear. With a remarkable perseverance they strived after their nation's and state's placement into the first lines of the cultural nations. Much more uncertain, however, were the relations of our new intelligents toward religion.

As already mentioned, to be intelligent means to live not only instinctively, because of a natural instinct, but to live "thoughtfully", to discern what is good and what is evil in aiming at life's higher goals. Therefore one could expect that the intelligents have a fundamental understanding of the significance of religion in the life of nations, and one would find the intellectuals among those who support

and favor religion. As a matter of fact, in West Europe as well as in Latvia, such a position was to be seen rather seldom. Though very delightful exceptions were our most distinguished artists, Jazeps Vitols and Alfreds Kalnins in music, Janis Rozentals and others in painting, who gave a very outstanding place in their art to the sacred elements, as well as a great number of our most distinguished writers, e.g., Janis Poruks, Rudolfs Blaumanis, Anna Brigadere, Saulietis, etc., in whose writings the "holy string" is noticeable time and again. However, we can observe much less frequently such a warm obligingness among the wide circles of our intellectuals, if only when estimating their partaking in spiritual affairs and in church life. How is such a reserve among our intelligents to be explained?

No doubt there have been many reasons. When talking of them now we know that we are not touching only a specifically "Latvian" problem. It is one of the problems most worrying modern mankind at the same time.

1. Our Church. While in Finland and other northern countries there was a People's Church established, the Latvians (and Estonians) were in a much more unfavorable situation. In the course of centuries, as it is well known, our Church had gotten that fashion which was called by the Estonian publicist, Grencstein, some time ago, "the Church of the nobles," (with one exception, the pietists), i.e. throughout centuries the last word in the church and parish life was said by the German noblemen. One could count on his fingers pastors with Latvian background even at the end of the last century, and the few Latvian theologians often had to go and seek for jobs and bread abroad. The soul of the Latvians, with few exceptions, remained strange to their pastors of German origin. Their pastors, by the way, ascribed themselves to a quite different social class. So, for instance, they objected to the intentions of the Latvian youth to gain higher education.

2. Theological education. Latvian theologians up to the time of independence received their higher education in the Theological Faculty of the University of Dorpat. They always shall remember their teachers respectfully, for they became the pioneers in theological science for them. So the first generation of Latvian theologians was influenced by church historian Engelhardt, and Oettingen, a professor in systematics--the following generation by Seeberg, Girgensohn and Hahn. The latter was murdered by the Bolsheviks in 1919. Nevertheless, the social and psychological problems of their era remained unfamiliar to the undergraduates, and they never noticed that the great struggle against atheistic materialism was waiting for them in their lives, and that the latter, fully equipped with all the achievements of the modern natural sciences and techniques, will endanger the fundamentals of the Christian creed. When during World War I there was a claim for a Latvian and Estonian staff of teachers, and for teaching in languages which were not German, it was vigorously opposed.

3. The students. The youngsters have always had their critical years, but in times of great changes especially. During those years of "storm and stress" they prove and often ruthlessly criticize the heritage of the past. However, at the same time they want to find a goal that will be worthy to live and to fight for. Now, how did our students face the religious problems at the change of the centuries? At this time of russianization, religious instruction was compulsory in all schools. It, by the way, was the only subject which was allowed to be taught in the native tongue. Besides that, teenagers attended the confirmation classes almost with no exception. So it seems there were opportunities enough to influence the youth in favor of religion and church. As a matter of fact, in a number of cases it was done indeed. Nevertheless, the greatest number of grammar-school students was of an entirely different feeling. The teachers and pastors complained of their lack of interest, sometimes even of a secret or open opposition, and the students - of being sick of the uninteresting drill in catechism

and church history, which lacked almost any contact with "the life." As a matter of fact, a great number of the youngsters experienced a deep crisis then. On the one hand they had taken with them the traditions of christian education from their parents' home; on the other hand they faced now an entirely different philosophy of life which, based on the modern natural sciences in general, denied many Biblical and catechetical teachings. The fundamentals to endure this crisis were strong enough only in a few of the youngsters. For these difficulties were not local, as it is well known, the entire cultural world was subjected to this crisis. The situation of Latvian youth was even worse because they had no leaders nor literature which would support them in solving these torturing psychological problems in a positive way.

4. Propaganda of Marxianism. During that situation of crisis in the midst of our youth, Marxianism began its work. It argued like this: Christian faith has fed men with the illusions of the other world, namely, it has promised that all heavy-laden and oppressed will be liberated from all their sufferings; now the organized world proletariat will realize those ideals in a very realistic way. It will ruthlessly struggle against its capitalistic exploiters, and after victory it will build up a new world where there will be justice and prosperity. In order to make this victory possible, however, according to the Marxists, these two things were necessary: namely, the ideology of the old world (including religion) ought to be rejected, and one should join with the fighting armies of the world proletarians. By floods of propaganda never seen before, this "new gospel" was proclaimed among our youth. Loosing the lower instincts more and more, (compare its slogans, "Death to the Oppressors," "Down with the Slave Drivers," and others of that sort), it injected its poison into the souls of youth and shook fundamentally the principles of Christian morals which were understood as untouchable till then.

Certainly many were preserved from an entire capitulation before Marxianism because of Christian education and because of a sound moral instinct; nevertheless, wide circles were influenced deeply by lots of its elements, e.g., by its "secularism," namely, by its call for an entirely secular education and by its call to separate the schools, marriages and all secular and political institutions from the Church. This Marxistic influence had not vanished entirely also at the dawn of the liberation of Latvia. However, patriotic idealism, with its readiness to sacrifice even one's personal life for the country's liberty and for a better future, caused a vigorous counterforce to materialism and washed away much slag of the past. New opportunities were given also to the Church. The time of the old Church of the Noblemen belonged now to the past, and upon a democratic basis a new kind of Church and parish life started. Wide circles asked and searched for a new foundation for their conception of the world and life at the same time. So they had to face also the problem of religion. In this respect our best philosophical thinkers, e.g., Pauls Dale, Teodors Celms, Pauls Jurevics, Martins Zile, helped a lot to all searchers for truth. These men showed how weak the basis of materialism was and emphasized that the significance of religion and Christianity was beyond substitution. The fascinating force of materialism in the field of critical thinking was broken, the road toward the renewal of religious life was freed.

Now, what was the attitude of the older generation in this respect? Did they, facing the historical situation of mankind, fully understand the significance which religion and Christianity maintain in preserving the highest values of mankind and the priority of spirit? To answer this question at full length seems to be bold, for it is not an easy task to disclose the hidden layers of a modern man's soul. By the way, the modern man, as it is often stated, in his soul is not as solid as his ancestors were. He is full of contradictions and often he is his own riddle. However, the facts which were seen from the outside did not show any change.

Perhaps the representatives of our intelligent men were too busy in their own professions or in making preparations for their own security. (O, this word "security," when the great catastrophe was so near at hand!) Perhaps the Church and its servants failed because of insufficient eagerness and because of excessive human weakness. At any rate the statement should be made that also in the time of Latvia's independence the Church did not always receive the expected support from our intelligents.

Then came the great catastrophe. Surely God took us in His school. All pillars collapsed, they that were built by men and that looked so safe. The spirits of darkness gained such a victory, which to the optimist of modern culture in his self-sufficiency seemed impossible. Where did those powers come from? How long will they boast without any punishment? Where is that force of balance which will bring a new dawn after that bloody night of ravings?

Whatever the theories might be - there is one thing clear: without Christ and without the victory of His Gospel there is no future either to the whole of mankind or to individual nations. "He who walks without Thee, God, once will see he downward walked." (Ludis Berzins).

To be "intelligent" means to comprehend - now more than ever, it means to be discerning, to discern the great danger and the way that leads out of it at the same time. Let us wish to our - and to the intelligents of all mankind - that they in the crossway of eras prove their high name in its full meaning.

* * *

K. Kruza

H O P E

Sometimes the days are worse
For men and universe.
But where there is just darkness
And where the hardship deepens,
There still is hope at hand.
Wherever men will plough the soil,
Wherever they will sow the seed,
There always will prevail the creed
That night can hinder but not spoil.
For when the clouds are darker
The rainbow shines just brighter.
Such is the Lord's command.

* * *

Pastor O. Gulbis

WE WANT A KING

Really Samuel, the servant of God, a prophet called by God and a judge acknowledged by all the people - was asleep! His left leg was outstretched and bent, so that one could see his shoe, completely worn out. His hands were laid upon the back of his chair and his chin was pressed upon his chest. The prophet and judge was snoring no worse than an exhausted village musician.

His disciples, seven or eight long-haired boys, squatted at the prophet's

feet and with their eyes wide open gazed at their snoring teacher. There was no doubt, their teacher was asleep.

Certainly, they thought, sleep is a great blessing, and if God has given it to a delicate babe and to a good-for-nothing villager, why shouldn't He grant it to His servant also? There was but one strange thing: Samuel had fallen into a slumber almost when talking. At noon he had returned from some place, he had given his judge's rod to his servant, he had had some gulps of milk, for he did not accept any stronger food lately, then he had called his disciples and - quite in the middle of the discussion - suddenly fallen asleep.

Hiding their instruments from the sun, the boys slightly touched their timbrels or harps and reconsidered their teacher's words. God, he had said, called judges, and they educated and protected His people. They took care of them as a gardener takes care of a garden. Among those judges Samuel, they did not doubt, was one of the greatest. God Himself had talked to him. Perhaps He was talking to him even now ... The outstretched arms were withdrawn. The boys, as silent as the leaves of the trees on this windless day, did not dare to touch their instruments anymore.

Suddenly: Khrah! Khrah! - a frightened hen's cry resounded, a dark shadow fell down from the sky like a stone, and with a soundless knock against the ground flew up to the sky again. A hawk! At the same moment some of the boys were up on their feet. But there was nothing to do. So they sat down again, and feeling that their older colleagues were looking at them angrily, they gazed at the soil as if having lost a needle.

The sleeper moved, made a gesture as if defending himself from a mosquito. He gave a heavy sigh and opened his eyes.

"What's the matter?"

"Nothing... A hawk. It took a chicken."

"The hawk is a bad bird," said Samuel and yawned. "What were we talking about? Oh yes, about the eatable and noneatable things. We do not eat the hawks. Moses says ..."

The big ones knitted their brows. The smaller ones burst out laughing.

"No, teacher, we were talking about the judges. Did you dream? Did God talk to you?" the boy who had mentioned the hawk replied and asked at the same time.

"No," said Samuel, straightening himself on the chair and wiping off his mouth. "No, I think I was asleep."

"How is it when God is talking?" continued the same boy, Samuel's favorite. He was disappointed and therefore even more eager.

"How is it when God is talking?" Samuel repeated, and drew his foot under the chair. "So that's what you want to know! Haven't I told you? Certainly I have. But it is worth listening to again, I know. Well, when God is talking one is feeling like a burnt hand in cool water. It hurts, it seems it's the end and then suddenly one is feeling so well; well... like a burnt hand in cool water, and there is but one thing that matters - that water; there is but one desire: to remain there forever... How old was I then? I don't remember, maybe your age."

Samuel started the favorite story of the boys. "It was exactly the day when my mother had brought me a new robe. God bless her, she brought me new robes from year to year when she, with my father, came up to Shiloh to offer the yearly sacrifice. (I was in Shiloh then). My mother, you know, had asked me of God, therefore I am called Samuel, for, she said, I have asked him of God. 'If Thou wilt indeed look on the affliction of Thy handmaid, and remember me, and not forget Thy handmaid, but wilt give unto Thy handmaid a man-child,' so she prayed, 'then I will give him unto God all the days of his life.' So when I was born and weaned she brought me to Shiloh and gave me to the priests. I was brought up as a priest... Now, on that day, wearing my new robe, I accompanied my mother on her way back further than I had done the previous times, and it was so hard for me to return that I do not know what had happened to me..." Samuel covered his eyes with his palms, swallowed a bit, and went on, "I can't recall how I came back, but I know I was sorrowful, very sorrowful. I went to my bed but I was turning and tossing; I couldn't sleep and strange thoughts came to my mind. Everybody has his father and mother, I thought. I am an orphan of living parents. I was sorry for my mother; I was sorry for myself. I prayed to God, and I think I cried a little bit too. Suddenly, I do not know, I think I was asleep, I heard someone calling me. It's Eli, I thought, Eli the priest who took care of me. He was a fine man, but he failed in bringing up his own sons... Well, so I ran to Eli and said, 'You called me! Here am I.' He said, 'No, I haven't called you, go and lie down.' I went and lay down. Nevertheless, after a while someone was calling me again. It happened three times. Then Eli said if someone would call me again I must answer the call. I did. And that, my sons, was the first time I heard God's voice. My teeth were chattering as if I were feverish. I was as that bush of Moses, burnt with fire. I was aflame. And, strangely enough, I was not afraid of being consumed. I feared that fire could extinguish. Aye, God's voice... It was precious in those days, it's precious nowadays..."

"And what did God say?" asked the same youth, and he flushed, ashamed of his own impatience.

Samuel's face grew dim. He obviously did not like being interrupted or - he did not like the question itself.

"It was about Eli's sons," he replied after a while.

"About Eli's sons? That you haven't told us!" now also the others interfered.

"Really?"

"So Eli had sons?"

"Yes, he had. Two of them."

"Just like you?"

"Yes, just like me," said Samuel in a sad voice.

"And what did God say about Eli's sons?"

"What could he say?" Samuel asked in reply. "Eli's sons were rascals," he said at last.

"Did they take bribes; did they pervert justice?"

The question was put by the smallest of the boys and, therefore, by the most inconsiderate one. Suddenly all the heads bent down as ears in the wind. Having realized how silly his question was, the boy bit his lips.

"I didn't want... I just ..." he tried to correct himself, but found himself mixed up even more.

"Yes, they took bribes and perverted justice," said Samuel slowly and calmly. Just like my sons do, he added in his thoughts, nevertheless, he could not pronounce this last part of the sentence.

There was silence for a moment, then footsteps were heard. Across the garden a servant was coming.

"What's the matter?" Samuel asked.

"The elders, they want to see you."

"See them in," Samuel said, and, obviously wanting to lead the conversation into clearer waters, he turned to his disciples and as if talking about the most ancient days, he added, "Eli's sons were killed by the Philistines. Eli himself, then already an old man, fell and broke his neck. I do not know what crushed him more, the death of his sons or the loss of the ark of God. Having conquered us, the Philistines took also the ark of God, but it did not bring them good luck."

"He broke his neck?" the small boy could not stop asking.

"Yes, the stroke. He was sitting by the wayside and was waiting for news from the battlefield. There were his sons; there was also the ark of God. He himself had to stay at home for he was an old and blind man. Then the news came: the sons are dead, the ark is raided. He fell and away he was. An old man does not need much for passing away. - Well, now you may go." The conversation was at an end.

The disciples took their timbrels, harps and pipes and left. It had happened also before that their lessons were interrupted, for Samuel did not keep his visitors waiting. This time, however, it seemed different. They felt as if being driven away. Some of their questions certainly had not been tactful, for instance that about Samuel's sons. That small chap had been too obtrusive. Was it the father's fault? That small chap really asked for chastening. If one does not know what to say, one should keep his mouth shut.

Having put in order his linen ephod Samuel straightened. The elders! What on earth was it they wanted? Today's discussions had been so unpleasant that he had completely forgotten to ask about what they had come. Today's walk had made him tired also. Three miles to, three miles from - it really was not much, nevertheless he had fallen asleep.

"Now, what are you going to tell me?" said Samuel, having been greeted and surprised by the number of his visitors. There were men of all the tribes. He had thought they might be from Beersheba; his sons were judges in Beersheba. Was it even worse?

The faces of the men were friendly but somehow "cool."

"Now, come in, come in!" said Samuel. He wondered about their coolness and was a little angry with the men at the rear who - he was afraid - might trample down

the young trees which he had planted last summer.

The elders made a step forward.

"Closer, closer!" Samuel said, "so that I can hear you."

The men lingered but did not come.

"Now what are you going to say?"

"We have come to greet you, reverend judge and prophet."

"You have done it. Peace be unto you, and peace be unto your house, and peace be unto all your folks."

The men bent, but kept their tongues.

Well, if it is so bad, Samuel thought, one can expect troubles. He crossed his arms on his chest and waited.

Then a square old man, who all this time through had bitten his lips, obviously the leader, began, "It's about your hearing, judge."

"About my hearing?" Samuel did not understand.

"Yes, judge, you just said you don't hear well anymore. Judge, you don't hear the moaning of your people."

"I do not hear my people's moaning? What do you mean?"

"Yes, you don't hear your people's moaning anymore," the square man replied.

"Then go to Mizpah and make your eyes open. The Lord God has smashed our enemies. Hitherto has the Lord helped us!" Samuel reminded them of the recent victory over the Philistines and the monument set because of this victory.

"Yes, but how will it be in the days to come?" the leader went forth. "The Philistines have been smashed, thank God! But now there are the children of Ammon. Your sons are bad judges in Beersheba, and you yourself..." though here the speaker lost courage.

"And I myself? Here I am. Witness against me, witness! Whose ox have I taken? Or whose ass have I taken? Or whom have I defrauded? Whom have I oppressed?" Feeling hurt down to the depth of his heart, Samuel stood up.

The elders stepped back.

"Whom, I ask you, whom? Let me know the names! I will restore it!"

"You are a righteous judge," the crowd shouted and stretched out their hands.

"Now you see," said Samuel calming down. "I have walked before you from my youth unto this day. I have served God alone and I have searched but for your good, and now you are blaming me."

"We don't blame you, but ..."

"... but you are old."

So, that was the thing! Samuel collapsed as a tent which has lost its support. His mouth was dry. His chest - as if compressed. His forehead wet with cold drops of sweat. Hardly having found his way back to the chair, he sat down and lowered his head.

So this was the thing! He was old. He was useless, as an outworn shoe, and had to be thrown away. His eyes overflowed with tears, but he did not care. Let the men see them.

"And that's what you have come for?" he asked sarcastically, but with a trembling voice. "My sons! Some of you are grayheaded too. There is nothing in a gray head to be ashamed of. There is a time to become old for all of us. You too won't miss it, believe me. And if the Lord God is as dissatisfied with his old judge as you are, He surely will call a younger one!"

"We do not want a judge."

"You do not want a judge? Then you do not want what God is wanting. Well, what is it that you want?"

"A king."

Samuel felt a strange bitterness in his mouth. He did not like those men. He could not even look at them. With his head bent down he asked, "Don't you know that God is your king? Have you forgotten what He has done to your fathers?"

"No, we haven't, but we are living in different days now. The other folks have kings, and - we cannot live in the same way as our fathers have lived."

"Then how are you going to live?"

"According to our time."

"And not according to our God?"

"No... yes, that too."

"So you are going to live according to God and the present time?"

"Yes, we are."

"And does God ask for a king?"

"No, but - you know. A judge, what is a judge? As long as he is living everything seems to be all right, but when he passes away - it is even worse than before."

"So you are waiting for my death. Well, who knows... And you mean a king will be followed by his son. Will a prince be better than Eli's sons, or let us say..." He hesitated a little, then he finished, "... the sons of Samuel? Good enough, good enough! Do you know what a king will ask of you? Your sons..."

"Yes, we know."

"Your daughters ..."

"We know, we know."

"Your lands, your best fields and flocks, your men-servants and your maid-servants..."

"Nothing to do."

"You shall be his servants."

"All right, all right."

"All right," Samuel replied, "You may go. You will have a king."

Samuel stretched his hand. The audience was over.

Elbowing each other, the elders pressed toward the exit. "Well, what did I say? Wasn't it a fine job?" they talked. "If there is something to be said, it should be said. It couldn't last like this, could it? Don't you think so too?" Nevertheless, they were not pleased at all. Samuel was old, that was sure. And the time had come for a change. But will the new king be better?

Well, there was no use of worrying, the men decided at last. They did not like what had happened, but they were just representatives and the responsibility lay upon those who had sent them. Having reached this conclusion the men parted, taking one way or other according to the tribe to which they belonged. It was done--and there was an end to it.

Samuel, however, who during the last part of the conference had not raised his eyes, pressed his neck upon the back of his arm-chair and looked at the sky. There were clouds gathering at the horizon. It had been sticky all day long. Now there was a tempest coming. I should go inside, he thought, but he felt too weak for standing up.

It was getting darker and darker. Rustling upon the foliage and piercing deep into the dry soil fell the first drops, the first drops before a tempest.

* * *

ANNO DOMINI 1953

The 1953rd year of our Lord. 1953 years after the birth of our Lord Jesus Christ, if an ancient counter has not made a mistake. Nevertheless the thing that counts is not the number, it is the fact that everyone who is mentioning or writing the number of the year makes a bow to the Lord Christ - even they who are the worst of the godless on this or that side of the curtain. For it is written, "At the name of Jesus every knee should bow - in heaven, on earth and under the earth." Yes, also under the earth...

In this 1953rd year of our Lord, Majas Draugs begins its fourth yearly set.

This coming year no doubt will be a significant year in many respects. The threads of life have become so disordered and knotty that they ask for an urgent untying. The new President and the government of the U.S.A. will not have an easy task in trying to put them in order. A huge responsibility lies upon the U.S.A. now. It concerns the President particularly, for the oppressed in the whole world want to see in him a new Cyrus who, untying the knots of the world, will untie also the bonds of their slavery. The free, for their part, want to see in him a new Pericles so that they, under his leadership, come to greater prosperity and

security in their own land and in the whole world. We all are bidding our cordial Godspeed to the President, and, if it is God's will, that he may bring the hopes of the free as well as the hopes of the depressed to fulfillment.

Nevertheless, there are important problems which ought to be solved also in a much narrower circumference, for instance the spiritual care of the Latvians. In different lands our brothers in faith have tried hard, and so have we ourselves done, nevertheless the problem still cannot be considered solved.

And we ourselves, with our individual good and ill luck, though we have escaped the Cain of our days, the wounds still burn and a black shadow of depression and a restless heart is coming into our footprints. Sometimes it drives a whole family into suicide, as we just recently read in a newspaper; sometimes it tempts to search for forgetfulness in alcohol; sometimes it chases men in a savage gallop uphill after imaginary security. Have we forgotten that from the same hill we have fallen down with nothing left and with broken limbs so many times?

How to untie the knots? How to find the right way?

Where we have to meet a different spirit (and every spirit that confesseth not Jesus Christ is a "different" and therefore an evil spirit) there it is not easy to find a way. However, there is no use expecting that anti-christ will deny his own denial. In doing that he would have denied himself. And this probably is the worst sin of a Christian of the 20th century, namely, that he has not succeeded and that he has not made strong enough efforts to discern the spirits. He has searched for ways where there was no way. Yet in what concerns our own heart and our brother there must be a way. However, here we have made another mistake. We have believed in different ways, where there is but one way: Jesus Christ.

To show this one way - that was the purpose of Majas Draugs these three years, and with God's help it will try to do it in 1953 also. It is Jesus Christ "whom we preach, warning every man, and teaching every man in all wisdom: that we may present every man perfect in Christ Jesus." (Col. 1:28). "And whosoever believeth on him shall not be ashamed." (Rom. 9:33).

Let us say our thanks, therefore, for the support given by its publisher, The National Lutheran Council, in general, and to all the Lutheran Church bodies within it in particular. They have helped to carry the burden of their smaller and, in the affliction of our time, injured brother. Thanks to the self-denying co-workers also. The Lord's Word that it is better to give than to receive concern them also. And when giving to others we ourselves perhaps receive even more.

In 1953 cooperation has been promised or articles have been sent by these writers: Archbishop Dr. T. Grinbergs (We will publish his article about Christ: What He Was and What He Does Mean to Us), the professors L. Berzins (The Good and the Evil Ways in Education), K. Kundzins, K. Karklins (My Way to God), Edm. Smits, E. Roze, artist Ansis Berzins (artwork), A. Prieditis (The Biblical Symbols), provosts E. Bergs, J. Kullitis, Kr. Valters, pastors E. Kiploks (about foreign missions, etc.), K. Kronis (about the religious poetry of J. Ziemelnieks, sermons), A. Veinbergs (My Easter, etc.), P. Nesaule (The Spiritual Face of the Modern Man), O. Kleinbergs (What Does it Mean to be a Christian Nowadays), A. Gulbis (about Venezuela), O. Gulbis (The Biblical Portraits, The Pillars of Faith, etc.) and others.

Our days are wicked. Our soul is weak. Now the human soul needs more strength than ever before. To preserve a sound thinking and a pure heart, to

discern Christ's voice now is more difficult than ever before. Let us assist each other! Let us grow strong and perfect in Christ Jesus! Then the coming year with all its conflicts and, let us hope "untied knots", with all its bright and, if God wishes, dim days, will be a happy year.

That is what I am cordially wishing for all of you, and that is what I am expecting your sincere cooperation for.

Pastor Osvalds Gulbis,
Editor of Majas Draugs.

* * *

NOWADAYS

Yugoslavia

Many Yugoslavs now find themselves in a funny situation. They cannot deny, "render unto Ceasar the things which are Ceasar's." In other words, they do not like to conflict with their communist officials and to lose their jobs. At the same time they want to "render unto God the things that are God's." So they have their children baptized and then put ads in communist newspapers announcing their "withdrawal" from baptism. Couples married in churches announce that they have "withdrawn" the religious ceremony. But the communist press has already caught on and is warning church people that the Party will not tolerate such withdrawals.

Hungary

Seven Roman Catholic priests in Budapest have been forced to resign as the result of ceaseless attacks by the Hungarian communist press. The successor to the imprisoned Cardinal Mindszenty has appointed seven new priests to replace those who have been "pensioned off." Among their replacements are Dr. Bela Mag, one of the most active pro-communist priests in Budapest. Two others have been described as "religious teachers" by the communist press. The "pensioned off," however, have been labeled as enemies of the people and corrupters of youth.

The Danish Evangelical Lutheran Church of America,

one of the eight church bodies cooperating in the National Lutheran Council, tentatively changed its name to the American Evangelical Church by a 225 to 25 vote of its 75th annual convention. The decision must be reaffirmed by next year's convention before the change becomes effective.

At the same time the "Danes" negotiated toward a merger with the United Lutheran Church in America.

* * *

Published by
National Lutheran Council
327 South La Salle Street
Chicago 4, Illinois

For the spiritual care of Latvians of Lutheran faith, recently resettled in the United States

For information write to the above address
Attention: Latvian Paper